THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telephones: 921—7121: 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, AUGUST 28, 1971

LATVIJA
AMERIKĀ

63. N-RS. SESTDIENA, 1971. G. 28. AUGUSTS 21. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249

Cena 35 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRISS SIDARS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vaditājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917.
Čikagas redakcijas vaditāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5' 14.
Redaktors Eiropā: V. SKULTĀNS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28 West-Germany. Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffe Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Sodit nevar, attaisnot

SABIEDRISKĀ TIESA SPRIEŽ VAI DV ORGANIZĀCIJA DOMĀJUSI PAR LATVIEŠU JAUNATNI

Bieži dzirdētais anekdots par tiesas lēmumu: „Sodīt nevar attaisnot", kuŗa izpildīšana atkarīga no kommata aiz pirmā vai otrā vārda, nejauši ienāca prātā, sekojot sabiedriskās tiesas norisei, kas notika neseno DV 2. globālo dienu sarikojumu virknē. Šoreiz kommats tika likts aiz otrā vārda, kas nozīmē „apsūdzētā" attaisnošanu, pie kā galvenā un izšķirošā loma bija ārpus Toronto dzīvojošiem latviešu jauniešiem. Sabiedriskās tiesas organizētājiem un vispār DV organizācijai tas var būt teicams gandarījums, jo izspriežamais temats jeb apsūdzība bija: „Daugavas vanagi nav domājuši par jaunatni".

Kopš 1966. gada, kad savā 15 gadu jubilejā uz „apsūdzēto" sola bija laikraksts „Latvija Amerikā", šis bija otrais šāda veida sarikojums Toronto, kas Royal York viesnīcas telpās bija pulcinajis ap 150 klausītāju. Tāpat kā pirmajā mēģinājumā, arī šoreiz bija jūtamas zināmas grūtības šāda veida sarīkojuma organizēšanā. Sabiedriskās tiesas uzdevums ir, imitējot parastās tiesas procesu un praksi, panākt objektīvi lietderīgu atzinumu publisku diskusiju veidā, kādā vispār nozīmīgā jautājumā, kuŗā viskrasāk izpaužas uzskatu dažādības. Tādēļ šādos sarīkojumos galvenā loma ir apsūdzētajiem, kas pārstāv vienu uzskatu un apsūdzības uzturētājiem, ko pārstāv tiesas prokurors, kas cenšas pierādīt apsūdzētā nepareizības jeb kļūdas. Līdz šim tieši prokurora postenis ir allaž sagādājis ievērojamas grūtības un arī šajā sarīkojumā bija „sameklēts" tikai nedaudzas dienas pirms noliktās tiesas. Tomēr, neraugoties uz to, Aleksandrs Francis no Sv. Katrīnām prokurora lomu veica teicami un tajā iedzīvojās tik brīvi, ka reizēm atgādināja aktieri kādā traģikomēdijā. Ar respektējamu cieņu un atbildību savu uzdevumu veica galvenais tiesnesis — BPLA un ALAs valdes priekšsēdis Uldis Grava un viņa paligi — LNAK valdes vice priekšsēdis un TLB valdes priekšsēdis Imants Alksnis un LNJAK valdes priekšsēdis Juris Zivtiņa. Uz „apsūdzēto sola" sēdēja DV centrālās valdes jaunatnes nozares vaditājs Roberts Šmitmanis no Zviedrijas, vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe no Anglijas un laikraksta „Latvija Amerikā" bijušais redaktors Alfreds Vinčels.

Pēc sarīkojuma atklāšanas ievadvārdiem, ko teica sabiedriskās tiesas organizētājs Valdis Liepiņš, galvenais tiesnesis U. Grava aicināja prokuroru A. Franci formulēt pret DV organizāciju „vērsto apsūdzību", ko viņš, iztirzājot plašākā runā, ietvēra septiņos punktos.

Pirmajā apsūdzības punktā A. Francis izteica kritiku par sabiedriskās tiesas tematu: „Daugavas vanagi nav domājuši par jaunatni", jo tas ir nepierādams jēdziens, kādēj lūdza tiesu turpmāk iztirzāt jautājumu, ka DV nav pietiekoši daudz darījuši latviešu jaunatnes labā. To liecinot arī paviršība šī nozīmīgā sarīkojuma sagatavošanā un izziņošanā. Otrkārt — DV organizācija nav pietiekoši novērtējusi un izcēlusi iggadīgo un kluso jaunatnes audzinātāju darbu skolās, nometnēs, skautu, gaidu u. c. līdzīgās jaunatnes organizācijās. Trešajā apsūdzības punktā prokurors norādīja uz neizpratni par jaunatnes audzināšanas darba nozīmi, jo pārāk maz šī darba darītāju nāk no DV organizācijas rindām, kaut gan, it sevišķi virsniekiem, tas būtu ieteicams. Ceturtkārt, savāktie līdzekļi tiek sadaliti neproporcionāli mūsu tautas cīņas mērķiem, jo jaunatne paliekot kā „bērzlapīte lielā priežu mežā", ja runa par naudas sadali. Piektkārt, pārāk asa kritika un jaunatnes paša darbības neizpratne no DV darbiniekiem apslāpējusi vairākus labus jaunatnes pasākumus, kā piem., Sv. Katrīnu meiteņu ansambli, kas laikraksta slejās bargi nokritizēts par nepareizu tautas tērpu valkāšanu u. t. t.. Pārāk asa kritika vērsta arī pret „Nākotne 70" sarīkojumiem, kas liecinot par mūsu tautas nākotnes darbinieku neizpratni. Sestkārt, DV organizācijas biedri bieži vien savās ģimenēs ar bērniem nerunā latviski un pārāk lielu vērību pievēršot sabiedriskam darbam, atstāj novārtā latvisko audzināšanu vispār. Šo apsūdzības punktu prokurors A. Francis demonstrēja ar teicamo piemēru no skautu organizācijas, izsaucot kā lieciniekus Sv. Katrīnas mazskautu Mārtiņu Pētersonu, kas trīs gadu vecumā kā nelatvietis adoptēts latviešu ģimenē un vēlāk latviešu skolā un mazskautu pulciņā apguvis teicamu latviešu valodu. Mazais M. Pētersons tiešām labā latviešu valodā atbildēja ne tikai uz prokurora jautājumiem, bet tekoši noskaitīja arī pagaŗo Ķenča lūgšanu no brāļu Kaudzīšu „Mērnieku laikiem".

Beidzot, septītajā apsūdzības punktā A. Francis nolasīja dažus izvilkumus no laikraksta „Laiks", kas liecina, ka 1962. gadā Ziemeļkalifornijā jau radusies doma par vanadzēnu kustības radīšanu, bet 1971. gada 16. jūnijā kāds raksts liecina, ka sekmes izpalikušas. Tā tad, desmit gadu laikā nekas nav darīts un šajās pārrunās nav pat aicināti Ziemeļkalifornijas vanadzēnu idejas radītāji.

Savas plaši formulētās apsūdzības nobeigumā prokurors A. Francis apliecināja cieņu un godbijību DV organizācijai par drosmi stāties sabiedriskās tiesas priekšā, kas liecina par vēlēšanos „celt tiltu uz nākotni, kaut gan daudz kas jau nokavēts. Tomēr DV organizācijai pieprasāms sods visos apsūdzības punktos, ar dziļām pārdomu stundām „nožēlot grēkus un meklēt jaunus un labākus ceļus nākotnē."

Galvenā tiesneša U. Graves jautājumu par atzīšanos visos septiņos apsūdzības punktos, apsūdzētie R. Šmitmanis, M. Ķeņģe un A. Vinčels noraidīja, tāpat „likumīgā aizstāvja" pieaicināšanu, pēc tam sākās liecinieku „nopratināšana", ko varētu saukt arī par debatēm, iztirzājot katru apsūdzības punktu atsevišķi.

Kā jau parasti tiesas procesos, kur ievērojama loma ir aizstāvībai, tā arī šajā sarīkojumā tādu mēģināja radīt paši apsūdzētie, DV organizācijas darbinieki no dažādām zemēm un liela daļa arī no publikas, to vidū galvenokārt jaunatnes pārstāvji, Nujorkas latviešu jaunatnes pulciņa priekšniece Dzidra Liepiņa gan iebilda, ka jaunieši par DV globālo dienu sarīkojumiem vāji informēti, tomēr arī šo iebildumu ātri vien atspēkoja citi runātāji. Zigrida Kārkliņa no Vācijas, kas agrā bērībā nav pratusi latviski, tomēr to apguvusi minsteres ģimnazijā un par DV organizācijas līdzekļiem radusi iespēju piedalīties DV organizācijas lielajos svētkos. Tāpat arī J. Saulītis no Austrālijas saņēmis ceļa naudu no DV organizācijas un vispār Austrālijā DV izdod proporcionāli daudz vairāk naudas jaunatnes darbam nekā pašu DV mērķu sekmēšanai. Līdzīgi izteicās arī A. Ozola no Anglijas un vairāki citi. Par jaunatnes interesi un iesaistīšanos DV organizācijas darbā liecināja arī Ilze Šteinberga no ASV, kas pati ir DV Milvoku apvienības valdes locekle.

(Beigas 5. lpp.)

Nākotnes Eiropas darbā

EIROPAS KUSTĪBAS FEDERĀLĀS PADOMES CENTIENI IESAISTĪT KOPĪBĀ VAIRĀK VALSTU

Tā kā Eiropas kustības komisija darbojas Briselē, Eiropas kustības federālās padomes priekšsēdis prof. Dr. Halšteins padomes sesijai šovasar izvēlējās šīs Beļģijas pilsētas Kongresa pili. Baltijas valstis pārstāvēja Eiropas kustības Latvijas nacionālās komitejas vaditājs P. Reinhards.

Beļģijas delegāts R. Riflē ziņoja par politisko stāvokli Eiropā, uzsvērdams, ka Eiropas saimnieciskās politikas saskaņošana vien vēl nav gala mērķis, jo tas nav varējis novērst valūtas krizi šāgada maijā, bet jānoklūst līdz monētārai ūnijai. Panākumi šai ceļā jau iezīmējušies Hita un Pompidū sarunās par eventuālu angļu mārciņas pārvērtēšanu, iestājoties koptirgū, kam gatavojas pievienoties arī Īrija, Dānija un Norvēģija, — kā arī līdz patiesai ārlietu politikas saskaņošanai koptirgus valstu starpā. Arī Eiropas parlamenta vēlēšanas būtu steidzināmas, lai tas kļūtu par rīcības kontroles organu. Runātājs uzsvēra, ka jāpanāk gaŗīgās nostājas un jēdzienu maiņa Eiropas problēmās, jo Eiropas tau tas vairs nevēlas tikai paklausīt Vašingtonas vai Maskavas norādījumiem savu likteņu veidošanā.

Debatēs izskanēja doma, ka gaidāmā asamblejas sesija Štrasburgā ieturama tādā noskaņojumā, lai atvieglinātu angļu šaubīgajiem politiķiem nosvērties par iestāšanos koptirgū. Vācijas delegāts ieteica definēt „tautu vitālās intereses", jo arī Eiropas kopības ministru padomes balsošanā nevarētu pieņemt ar balsu vairākumu lēmumu, kas tiešām skartu kādas mazas valsts svarīgas intereses. Beļģu pārstāvis senātors Vallē-Pusēns šai sakarā pasvītroja, ka nepieciešama konference Eiropas kustības ietvaros, lai izgaismotu Vidus un Austrumeiropas tautu stāvokli nākotnes Eiropā.

Sesiju beidzot, Eiropas kustības federālā padome pieņēma deklarāciju, ka apsveic Anglijas nodomu pievienoties Eiropas kopībai un vēlas, lai arī sarunas ar Dāniju, Īriju un Norvēģiju šai jautājumā drīz beigtos sekmīgi. Eiropas kustība par Eiropas zemju kopību iestājusies jau kopš 1948. gada. Paplašināta pievienošanās kopībai pastiprinās Eiropas komisijas tiesības un atvieglinās Eiropas parlamenta demokratiskas kontroles izveidošanu.

Saņemtas neskaitāmas atzinības

SPECIĀLS DV ORGANIZĀCIJAS 25 GADU DARBA ATCERES ZIMOGS BRAMPTONAS PASTA

Daugavas Vanagu 2. globālo dienu rīcības komitejas prezidija otrā pēcsvētku sēdē 10. augustā DV namā Toronto komitejas priekšsēdis E. Krūka ar pamatotu gandarījumu nolika uz galda žūksni pateicības un atzinības vēstuļu, kas saņemtas no svētku dalībniekiem un apmeklētājiem no dažādām valstīm, to vidū arī Ontario provinces iekšlietu un pavalstniecības ministra Džona Jaremko rakstu, ar kuŗu viņš apliecina prieku, ka varējis 22. jūlijā pieņemt DV delegāciju un tai nodot provinces valdības piešķirto 2000 dol. atbalstu DV 2. globālo dienu izkārtošanai. Cita vidū ministrs raksta: „Zinot jūsu organizācijas nozīmīgumu, biju ļoti priecīgs par iespēju atbalstīt jūsu programmu ar provinces piešķirumu. Cēru uz turpmākiem labiem sakariem ar jūsu organizāciju." — Brīvās pasaules latviešu apvienības pateicības rakstā tās priekšsēdis U. Grava un prezidija sekretārs B. Albāts savukārt uzsver: „Esam abi lepni, ka arī mēs esam šīs labi organizētās DV organizācijas biedri un mums bija iespēja piedalīties šajos izcilos DV organizācijas 25 gadu pastāvēšanas atceres sarīkojumos un svinībās. Rīcības komiteja var būt gan darīta un apmierināta ar svētku norisi, tāpat kā visi daudzie apmeklētāji, kas bija ieradušies no trim kontinentiem." — Atgriezies savā dzīvesvietā Austrālijā, DV Melburnas nodaļas priekšsēdis A. Kenne savā vēstulē atzinis: „Mūsu skatījumā DV globālās dienas Kanadā bija vienreizējs un neatkārtojams sniegums, kas paliks atmiņā uz visiem laikiem ikvienam, kas tur piedalījās!" — Protams, bija arī atzinības vēstule no Royal York viesnīcas vadības Toronto, kuŗā izteikts prieks par labo saprašanos ar DV globālo dienu rīkotājiem, kā arī cerība, ka tie apmierināti ar viesnīcas pakalpojumiem un drīzumā tos atkal izmantos...

Režisors Reinis Birzgalis no Bostonas savukārt cita vidū atzinis: „Esam visi priecīgi, ka uzvedums izdevās un skatītājiem ir gājis pie sirds'. Arī es pats esmu šoreiz apmierināts, jo pirmo reizi, kopš vadu režijas, man izdevās visu īstenot tā, kā biju iecerējis. Tas pateicoties visiem labiem palīgiem, kādi bija nodarbināti." ASV DV valdes priekšsēdis J. Utināns vērtējis: „Svarīgākais jau bija mūsu varēšanas parādīšana. Prieks, ka vēl pēc tik daudz gadiem, neskatoties, ka esam kļuvuši vecāki, vēl ir enerģija visu tik labi veikt. Izpilde kā idejuski, tā techniski bija nevainojama." — DV apvienības Klīvlendā viceprieksšsēdis V. Zemesarājs, būdams, liekas, vēl kanaku vakara iejūsmā, savu atzinību izteicis „skaidri un gaiši", nevairākus labus jaunatnes pasākumus, kā piem., Sv. Katrīnas meiteņu ansambli, kas laikraksta slejās bargi nokritizēts par nepareizu tautas tērpu valkāšanu u. t. t.. Pārāk asa kritika vērsta arī pret „Nākotne 70" sarīkojumiem, kas liecinot par mūsu tautas nākotnes darbinieku neizpratni. Sestkārt, DV organizācijas biedri bieži vien savās ģimenēs ar bērniem nerunā latviski un pārāk lielu vērību pievēršot sabiedriskam darbam, atstāj novārtā latvisko audzināšanu vispār. Šo apsūdzības punktu prokurors A. Francis demonstrēja ar teicamo piemēru no skautu organizācijas, izsaucot kā lieciniekus Sv. Katrīnas mazskautu Mārtiņu Pētersonu, kas trīs gadu vecumā kā nelatvietis adoptēts latviešu ģimenē un vēlāk latviešu skolā un mazskautu pulciņā apguvis teicamu latviešu valodu. Mazais M. Pētersons tiešām labā latviešu valodā atbildēja ne tikai uz prokurora jautājumiem, bet tekoši noskaitīja arī pagaŗo Ķenča lūgšanu no brāļu Kaudzīšu „Mērnieku laikiem".

Beidzot, septītajā apsūdzības punktā A. Francis nolasīja dažus izvilkumus no laikraksta „Laiks", kas liecina, ka 1962. gadā Ziemeļkalifornijā jau radusies doma par vanadzēnu kustības radīšanu, bet 1971. gada 16. jūnijā kāds raksts liecina, ka sekmes izpalikušas. Tā tad, desmit gadu laikā nekas nav darīts un šajās pārrunās nav pat aicināti Ziemeļkalifornijas vanadzēnu idejas radītāji.

Savas plaši formulētās apsūdzības nobeigumā prokurors A. Francis apliecināja cieņu un godbijību DV organizācijai par drosmi stāties sabiedriskās tiesas priekšā, kas liecina par vēlēšanos „celt tiltu uz nākotni, kaut gan daudz kas jau nokavēts. Tomēr DV organizācijai pieprasāms sods visos apsūdzības punktos, ar dziļām pārdomu stundām „nožēlot grēkus un meklēt jaunus un labākus ceļus nākotnē."

Galvenā tiesneša U. Graves jautājumu par atzīšanos visos septiņos apsūdzības punktos, apsūdzētie R. Šmitmanis, M. Ķeņģe un A. Vinčels noraidīja, tāpat „likumīgā aizstāvja" pieaicināšanu, pēc tam sākās liecinieku „nopratināšana", ko varētu saukt arī par debatēm, iztirzājot katru apsūdzības punktu atsevišķi.

Kā jau parasti tiesas procesos, kur ievērojama loma ir aizstāvībai, tā arī šajā sarīkojumā tādu mēģināja radīt paši apsūdzētie, DV organizācijas darbinieki no dažādām zemēm un liela daļa arī no publikas, to vidū galvenokārt jaunatnes pārstāvji, Nujorkas latviešu jaunatnes pulciņa priekšniece Dzidra Liepiņa gan iebilda, ka jaunieši par DV globālo dienu sarīkojumiem vāji informēti, tomēr arī šo iebildumu ātri vien atspēkoja citi runātāji. Zigrida Kārkliņa no Vācijas, kas agrā bērībā nav pratusi latviski, tomēr to apguvusi minsteres ģimnazijā un par DV organizācijas līdzekļiem radusi iespēju piedalīties DV organizācijas lielajos svētkos. Tāpat arī J. Saulītis no Austrālijas saņēmis ceļa naudu no DV organizācijas un vispār Austrālijā DV izdod proporcionāli daudz vairāk naudas jaunatnes darbam nekā pašu DV mērķu sekmēšanai. Līdzīgi izteicās arī A. Ozola no Anglijas un vairāki citi. Par jaunatnes interesi un iesaistīšanos DV organizācijas darbā liecināja arī Ilze Šteinberga no ASV, kas pati ir DV Milvoku apvienības valdes locekle.

(Beigas 5. lpp.)

BRIEST JAUNA MAIZE J. Ligera fotostudija

Prof. Dr. Aleksandrs Berķis (vidū). No viņa pa kreisi Amerikas republikāņu partijas centrālkomitejas priekšsēža vietnieks T. Evans, pa labi — Voldemars Korsts.

Prof. Dr. Aleksandrs Berķis

Ciņā par Latvijas brīvību

VĒSTURES PROFESORA UN LATVIEŠU REPUBLIKĀŅU NACIONĀLĀS KOMITEJAS INFORMĀCIJAS NOZARES DIREKTORA PROF. DR. A. BERĶA RADIORUNA TAUTIEŠIEM OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Latvieši Amerikas Savienotajās Valstīs apzinās, ka viņu morāliskais pienākums ir cīnīties par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Viņi apzinās, ka tas ir ārkārtīgi grūts, sarežģīts un dažreiz, liekas, ļoti nepateicīgs uzdevums. Laikā, kad gandrīz visas Āfrikas un Azijas tautas ir atbrīvojušās no koloniālisma un ieguvušas valstisko neatkarību, Igaunija, Latvija un Lietuva ir joprojām Pad. savienības kolonniālās imperijas sastāvdaļas.

Latvieši dzimtenē jautā un var ar pilnu tiesību jautāt, ko dara latvieši brīvajā pasaulē, bet īpaši Savienotajās Valstīs Latvijas neatkarības atjaunošanas labā? Uz to var atbildēt, ka Savienoto Valstu latvieši nevien strādā Latvijas neatkarības atgūšanai, bet ir arī guvuši zināmus panākumus. Šos panākumus Latvijas okupanti, protams, cenšas noklusēt vai vismaz apzīmēt kā nenozīmīgus.

Sešdesmito gadu sākumā igauņi, latvieši, lietuvieši un arī Savienotajās Valstīs dzimušie amerikāņi, kuŗi nekādu etnisku izcelsmi vairs nemin, nodibināja politisku organizāciju: Amerikāņi par kongresa akciju atbrīvot Baltijas valstis. Šai organizācijai piebiedrojās arī tagadējais prezidents Niksons un viceprezidents Agnū. 1965. gada 21. jūnijā Baltijas valstu rezolūciju pieņēma ASV kongresa ļaudis vietnieku nams, bet gadu vēlāk, 22. oktobrī, arī senāts. Šī rezolūcija mudina ASV prezidentu ietekmēt pasaules sabiedrības domu. Apvienotajās nācijās un citos internacionālos iestādījumos Igaunijas, Latvijas un Lietuvas neatkarības atjaunošanas labā. Šī rezolūcija arī nosoda krievu komūnistu izdarīto tautu genocīdu Baltijas valstīs ar šādiem vārdiem: „Padomju Savienības valdība, deportāciju un iedzīvotāju pārvietošanas programmas veidā, turpina savus centienus pārveidot Baltijas valstu iedzīvotāju etnisko raksturu."

ASV senāts saņēma šīs Baltijas valstu rezolūcijas labā lielāku skaitu vēstuļu, nekā zīmējoties uz katru ārpolitikas jautājumu, atskaitot karu Vietnamā! Neskatoties uz to, okupanti Latvijā stāsta, ka amerikāņu pilsoņi neesot ieinteresēti atjaunot kapitālistisko iekārtu Baltijas valstīs. Atzīmējams, ka ASV pilsoņi uzskata privātīpašumu un saimniecisko pašierosmi kā cilvēku pamattiesību un pašcieņas nesatņemamas sastāvdaļas. Bez tam, vienīgi krievu tautas politiskajiem analfabētiem var iestāstīt, ka Baltijas valstu neatkarības iznīcināšana ir tikai valsts iekārtas vai saimnieciskā stāvokļa maiņa. Ir gandrīz lieki atzīmēt, ka šī Baltijas valstu pozitīvā rakstura rezolūcija stiprina Baltijas valstu, ieskaitot Latvijas sūtniecību, stāvokli. Baltijas valstu sūtniecības ASV ir atzītas kā vienīgās likumīgās iestādes runāt Baltijas valstu labā. Savienotās Valstis nav ne faktiski, ne juridiski atzinušas Baltijas valstu iekļaušanu Pad. savienībā.

Latvieši bija ļoti aktīvi 1968. gada vēlēšanās Niksona un Agnū labā. Tās latviešu grupas, kas aktīvi darbojās Baltijas valstu rezolūcijas pieņemšanas labā, pēc Niksona ievēlēšanas par prezidentu, nodibināja Latviešu - amerikāņu republikāņu nacionālo komiteju. Latviešiem ir attiecīgo ASV pavalstu komitejas vai pārstāvji visās pavalstīs, kur vien dzīvo kaut cik ievērojams latviešu skaits. Latviešu republikāņu organizācija, tāpat kā citu etnisko grupu republikāņu organizācijas, oficiāli ir ASV republikāņu nacionālās komitejas sastāvdaļa. Latviešu republikāņu komitejas priekšsēdis ir Voldemārs Korsts, kas ir arī padomdevējas komitejas loceklis pie ASV ārlietu ministrijas. Viņš ir tiesīgs izteikt savas domas visos ārpolitiskos jautājumos.

Latviešu republikāņu organizācijas sastāvdajā ir arī ietverta informācijas nozare. Šās nozares vai informācijas direktors vada plašu vēstuļu rakstītāju tiklu amerikāņu laikrakstiem. Tīkla darbība ir ļoti ietekmīga, jo tā dalībnieku vēstules publicē katru nedēļu dažādos ASV laikrakstos. Vēstules atbalsta Niksona darbību visos ārpolitiskos un iekšpolitiskos jautājumos. Rakstot vēstules, vaditāja princips ir

(Beigas 5. lpp.)

Etniskās preses pārstāvji „Times Journal" ēkas priekšā Sv. Toma sā.

Čaklie laikraksta lasītāji

ETNISKĀS PRESES DARBINIEKU CEĻOJUMS PA ONTARIO PROVINCES DIENVIDIEM (2)

Apmēram pusceļā starp Bafalo un Detroitu, pie 3. lielceļa atrodas Sv. Tomasa pilsēta ar 35.000 iedzīvotājiem, ievērojama ar skaistiem parkiem. Kādā no tiem (Pinafore Párk) iespējams izvizināties ar pionieru vilcienu, kuŗu velk 68 gadus veca lokomotīve. Iebraucot pilsētā, ekskursijas vadību pārņēma pilsētas industrijas komisārs V. L. Palmers. Pati pilsēta atrodas ieleju un pakalnu ielenkumā. Tajā daudz arhitektonisku pieminekļu, piemēram, veca angļu baznīca, kas celta 1824.. gadā. Apkārtnē daudz tabakas audzēšanas farmu. Pilsēta ievērojama ar 60 rūpnīcām, vairums amerikāņu un salidzinājumā ar citām provinces pilsētām tajā ir viszemākais bezdarbnieku skaits.

Etniskās preses darbinieku uzņemšanu „Sheridan Inn" telpās bija rīkojis vietējais dienas laikraksts „The St. Thomas Times — Journal", kuŗu pārstāvēja izdevējs Džordžs M. Dingmans, kopīgi ar pilsētas valdi, piedaloties pilsētas galvas vietniekam E. Raisam (Rice) un rūpniecības komisionāram V. L. Palmeram. Pēc pārnakšņošanas tajā pašā viesnīcā, otrā dienā notika laikraksta izdevniecības apmeklējums, kur paskaidrojumus sniedza izdevējs Dž. M. Dingmans ar laikraksta galvenajiem redaktoriem. Laikrakstu iespiež 20.000 eksemplāros, kas nozīmē, ka to lasa gandrīz ikviens pilsētas iedzīvotājs. Parastā 16 lappušu izdevuma sagatavošanā strādā 14 redaktori, tātad, katrai lappusei caurmērā gandrīz viens redaktors! Bez tam nodarbināts liels skaits reportieŗu, speciālu ziņotāju un īpaši sludinājumu aģenti. Redakcija izmanto vietējās un ārzemju preses aģentūru ziņas. Laikrakstā 80 slejas aizņem ziņas un pārējā lasāmviela, bet 64 slejas sludinājumi, daži no tiem visu lappusi. Salidzinājumam interesanti minēt, ka līdziga formāta Ziemeļamerikas latviešu laikrakstos no 56 sleju kopskaita sludinājumi aizņem apmēram 7 slejas un pat mazāk; viss pārējais mūsu laikrakstu saturs piepildāms ar lasāmvielu, t. i. redakcijas materiālu, kas redakcijai galvenokārt sagādājams pašai ar savu koresponden tu ziņojumiem un tulkojumiem no svešvalodu izdevumiem. Lieki minēt, ka mūsu trimdas laikrakstu redakcijas tāpēc ir darba pārslogotas, turklāt spiestas iztikt ar darbinieku skaitu, kas ir pat tālu zem minimālā. Laikraksta galveno ienākumu dod sludinājumi, kas ir abpusējs pakalpojums kā sludinājumu devējam, tā laikrakstam. Kanadiešu dzīvē šī atziņa iesakņojusies pat visattālākos provinces centros, kur iznāk vismaz viens lokālais laikraksts, kuŗu lasa vai visi vietējie iedzīvotāji. Mēs par to varam tikai sapņot...

Sv. Tomasa vienīgo laikrakstu, kā paskaidroja tā vadība, abonē 96% pilsētas iedzīvotāju, pārējie abonenti izkaisīti pa Eldžinas grafisti (county), apm. 20 jūdžu radiusā. Salidzinājumā ar redaktoriem un reportieŗiem, laikraksta tehnisko darbinieku ir mazāk, jo viss iespieddarbs ir automatizēts. Laikraksts dibināts 1918. gadā. Tā dibinātājs ir Luijs H. Dingmans, toreiz būdams 53 gadus vecs. Viņa vārds vēl tagad ierakstīts laikraksta „galvā".

Laikraksta izdevniecības apmeklējums iepriekš nebija paredzēts, tāpēc tas bija sasteigts, lai veiktu pārējo izbraukuma programmu. Nākamais ceļojuma mērķis bija Limingtona, H. J. Heinca (Heinz) uzņēmuma apmeklējums. Sabiedrība Limingtonā nodibināta 1910. gadā, iz mantojot šejienes labās sakņu un dārzāju audzēšanas iespējas, pārstrādājot šos ražojumus konservos. Raža šeit nogatavojas apm. 3 nedēļas ātrāk nekā Toronto apkārtnē. Visā pasaulē atrodas Heinca rūpnīcas, kas ražo ap 500 dažādu sakņu konservu. Heinca firma ir lielākā tomātu biezeņa (Ketchup) ražotāja pasaulē. Limingtonas rūpnīcā pārstrādā 300.000 — 400.000 tonnu tomātu gadā, jo šeit tomātu audzēšanai ir piemērots klimats, kāds nav citos Ontario rajonos. Tomātu mazgāšanai patērē 11 milj. galonu ūdens sezonā. Produktus pārstrādāšanai pieved arī no citiem apgabaliem, piemēram, sīnepes no Albertas provinces. Modernā konservu fabrika ir ļoti tīra. Ražas novākšanas laikā saknes un dārzājus no tīrumiem tūliņ pārstrādā konservos, kādēļ tie saglabā savu smaržu un garšu.

Fabrikas vadība demonstrēja arī filmu par tomātu audzēšanu, novākšanu un pārstrādāšanu, parādot arī iepildīšanu skārdenēs, pudelēs un citus konservēšanas veidus. Visa produktu pārstrādāšana mechanizēta, kā to redzējām plašās rūpnīcas apskatē, izstaigājot daudzas ēkas un novietnes. No tomātu pārstrādāšanas brīža līdz gatavā produkta iepildīšanai pudelēs cilvēka roka gandrīz nepieskaras. Viss pārstrādāšanas process norit pa slīdošām lentēm; strādnieki iekļauti mechaniskajā norisē, katram automatiski veicot sava darba daļu.

Pēc rūpnīcas apskates „Grey Coach" pelēkais autobuss mūs vizināja tālāk preti ASV robežai. Šoreiz bija paredzēta apstāšanās vistālāk uz dienvidiem izvirzītajā Ontario punktā — Pilī (Pelee) salā, kur pārcēlāmies ar kuģīti no Kingsvilles, nobraucot pa ezeru 16,7 jūdzes un piestājoties salas rietumkrastā. Sala ir 9 jūdzes gara un 4 jūdzes plata, Kanadas un ASV tūristu pievilkšanas vieta, uz kurieni apmeklētājus pārvadā kuģīši no Erie ezera rietumu un dienvidu krasta. Salas klimats ļoti maigs un kā paskaidroja pavadonis, tas vasarā līdzīgs Kalifornijas klimatam.

Pilī sala kādreiz piederējusi indiāņiem, kas to pārdevuši baltajiem, 300 salas iedzīvotāju nodarbošanās ir fazānu audzēšana, kā arī siltā klimata dēļ kultivē izlases sojas pupas, arī saulespuķes. Galveno ienākumu dod tūristi, kas sezonas laikā, no maija līdz 1. ok-

(Beigas 7. lpp.)

LATVIJA

63. N-RS. SESTDIENA, 1971. G. 28. AUGUSTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvokli un vakaros): Krišs Sīders, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības izmāt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīga ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — uz mēnesi $2.50, 3 mēn. $8.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$6.40 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārī $1.- par katru datumu vienā numurā.

Top 3. Eiropas dziesmu svētki

Anglijas latviešu 9. dziesmu dienu laikā Lesterā notika 3. Eiropas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas sēde. Tajā piedalījās LAK EC prezidija priekšsēdis J. Ranka, Eiropas latviešu kultūras padomes priekšsēdis J. Andrups, Zviedrijas LCP pārstāvis J. Reneslācis, kā arī rīcības komitejas locekļi no Anglijas, Vācijas un Zviedrijas, līdz ar zemju pārstāvjiem M. A. Zariņu (Anglija), A. Cīpuli (Vācija) un A. Šaltu (Zviedrija).

Sēdi vadīja rīcības komitejas priekšsēdis L. Apkains, dodams pārskatu par līdzšinējo darbu. Saziņā ar LAK EC, rīcības komiteja kooptējusi lielāku skaitu jaunu locekļu. Izraudzīti zemju pārstāvji Beļģijā un Itālijā. Tiek izstrādāta instrukcija, kas noteiks rīcības komitejas daļu un nozaru darbību. Rīcības komitejas izsūtītās aktīvo dziesmu svētku dalībnieku pieteikumu veidlapas kopā izpilda visai gausi un tā var nokavēties kopīgā dziesmu krājuma saņemšana, kuŗu iespiež Amerikā. Līdz šim saņemtie pieteikumi rāda, ka aktīvo svētku dalībnieku skaits nav sagaidāms zemāks par dalībnieku skaitu 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkos.

Atsevišķus ziņojumus sēdes gaitā sniedza saimniecības daļas vadītājs J. Muchks un informācijas daļas vadītājs V. Lēmanis. J. Muchks deva paskaidrojumus par rīcības komitejas financēm un informēja, ka dziesmu svētkiem nepieciešamo telpu īres līgumu sagatavošana virzas labi

(Beigas 7. lpp.)

Aicinājums vākt latviešu valodas materiālus

Dažādu, personu aptaujāšanās laikā arī personas bez speciālas valodnieku izglītības nevarētu kaut ko nozīmīgu paveikt valodniecības jautājumos, pamudināja šo rindu autoru izmēģinājumam ievietot kādu uzaicinājumu abos Eiropas latviešu laikrakstos. Bija doma, ka viens no šādiem nozīmīgiem darbiem varētu būt — uzrakstīt kādas ziņas par māju vārdiem apvidū, kas rakstītājam labi pazīstams (piem., pašu pagastā). Piemēram, Latvijas vietu vārdu pētīšanā labi noderētu ziņas, kāpēc dažām vecajām zemnieku mājām radušies divkārši nosaukumi (varbūt kā iesaukājumi un ielamājumi, vecie atmesti kā nepieklājīgi u. t. j.) Protams, derīgi būtu arī, ja tas iespējams, atzīmēt (kaut aptuveni) laiku, kad kāds jaunāks māju vārds sācis ieviesties lietošanā.

Valodnieku un sociologu rīcībā arī maz ziņu, kāpēc kuŗai jaunsaimniecībai, kas uzcelta pēc Latvijas valsts nodibināšanas, dots tāds vai citāds vārds (piem., pēc vietas dabā, pēc kāda rakstnieka darba, pašu īpašnieku sadomāts u. t. j.). Arī šādas ziņas var pētniekiem noderēt.

Minētie uzaicinājumi laikrakstos guvuši atbalsi, pienākot rindai vēstuļu ar attiecīgu informāciju. Tas vedina domāt, ka ne mazumu līdzīgu ziņu varētu sniegt arī Amerikas kontinentā un Austrālijā esošie latvieši. Interesenti šādas ziņas (atļaujot tās sakārtot un kopā ar citām publicēt kādā valodnieku izdevumā) var nosūtīt vai nu šo rindu autoram (Blidvädersvägen 4 L, 8 tr., S — 222 28 Lund, Sweden), vai arī stud phil. Andrejam Kubuliņam (Hans - Sachs - Gasse 1, 85 Nürnberg, W. Germany). Vēloties iegūt kādas papildziņas, der sazināties ar šo rindu autoru

Kārlis Draviņš

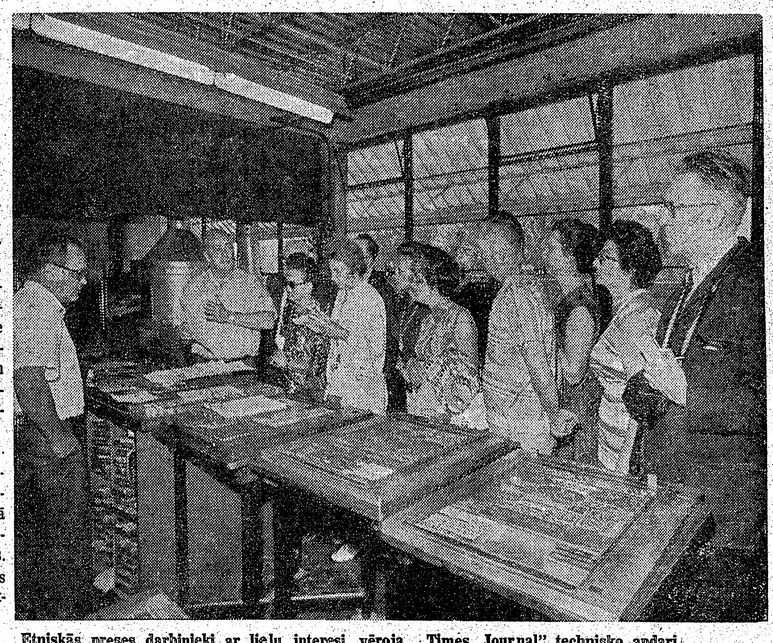

Etniskās preses darbinieki ar lielu interesi vēroja „Times Journal" technisko apdari.

(127. turpinājums)

Nabokivs tulkojumu — The Song of Igor's Campaign — publicēja 1960. gadā, atzīstot, ka starp Osianu un Dziesmu par Igoru karagājienu pastāv pārsteidzoša dzejisko formu līdzība (strikingly resmbling).

Taču romantiskajam Osianam un romantiskajam Igoram ir vairāk nekā formāla līdzība. Līdzība ir arī poēmu romantiskajā traktējumā, kas nepauž poēmās tēloto laikmetu, bet gan romantiskās noslieces, kuŗām ar XII gadsimtu nav nekā kopīga.

Te maza illustrācija. Igora sieva, Galičas kunga Jaroslava meita Jefrosinija — tekstā Jaroslavna (Jaroslava meita), izdzied savas žēlabas par vientulību un vīra gūstu:

Jaroslavna agri raud, Putivļa nocietinājumu sargtornī:
Ai vēj, vējotāj (o vętre, vetrilo!)
Kam, kungs, varmācīgi pūti?
Kādēļ nesi uz saviem spārniņiem hinoviešu*) bultiņas pret mana vīra cīnītājiem?
Vai tev nav gana pūst pret kalnu, vējot līdz līdz mākoņiem, svaidīt kuģus zilajā jūrā?
Kam, kungs, esi izkliedējis manu prieku pa līgas lauku?

Nav jābūt īpaši iejūtīgam literātūras izpratējam, lai pateiktu ka XII gadsimta beigās gan ne sieviete, ne dzejnieks krievu zemē tā nespēja ne just, ne dziedāt, ne rakstīt. Te metafora sakrauta uz metaforas īsti romantiskā garā. Vārdi nevis izteic izmisumu, bet tēlo jūtas, kā romantiķis tās iedomājās, ne jūtas, kas, atkailinātas no katra „ornamenta", iegrebj cilvēka sirdī un vaibstos mēmo ciešanu skaudrumu, kam ar glītumu nav nekā kopīga.

Bet romantiķis, kas Igoru romantisma laiku sākumos sarakstījis, to nav darījis šī viltus ornamenta dēļ. Viņš ar šo ornamentu gribējis izgreznot savu slavofilismu, savu krievu nacionālismu, kā izriet no fakta, ka vārdi za zemļu russkuju, na zemļu russkuju (ar krievu zemi, uz krievu zemi) poēmā, kurā ir tikai 2850 vārdu, atkārtoti 18 reižu, kaut poēma esot rakstīta tai laikā, kad Krievijas nebija, bija tikai novadniecības un novada kungi.

Dzejnieks, kas šo poēmu senkrievu valodā sacerējis, bijis romantisks nacionālists kā Makfersons, kā visi romantiķi, kā Borodins — Kņaza Igora operas komponists, kā Rērichs no Kņaza Igora operas ņemtā divertismenta Polovciešu dejas dekorātors. Te, tāpat kā Benuā Armidas paviljona gadījumā, dekorācijas saskaņēja ar libretu, scēnariju, mūziku un dejām, radot tikamu viengabalainību. Jāatzīmē gan, ka parīziešus šai baletā vairāk pārsteidza vīriešu mežonīgie dejojumi nekā dekorācijas. Līdz tam laikam baletā dominēja dejotājas, bet polovciešu mežonīgās dejās vadītāju lomu bija pārņēmuši vīrieši — kā solisti, tā corps de ballet. Ar ko izskaidrojams, ka aplausu spalgums bija vislielākais nevis baleta sākumā, bet beigās, kad spēcīgie vīriešu stāvi griežas trakā virpulī, sasniedzot kulmināciju īsi pirms priekškara krišanas.

Neticamā Osiana un Igora poēmu formu līdzība, ko konsteatē Nabokovs, un fābulēšanas romantika liek domāt, ka Igors ir tāds pats apofriks kā Osians, katrā ziņā apokrifāks nekā Andreja Pumpura apgalvojums, ka viņa Lāčplēsis ir „tautas eposs, pēc tautas teikām sacerēts."

Vienčēlienu pirmoreiz Parīzē uzveda 1909. gada 18. maijā, tūdaļ pēc Armidas paviljona, tādēļ tas radīja kontrastainu pārdzīvojumu, īpši ar polovciešu kaŗavīru mežonīgajām dejām, kas līdz tam laikam Parīzē nekad nebija redzētas.

Priekškars paceļas pāri violetai rīta blāzmai. Divi ugunskuri met gaismu pret nometnes ādas teltīm, līdzīgām lielām bezkāju sēnēm, pāri kuŗām rēgojas zirgastru „karogi". Kreisā debesmalā izgail mēness sirpis. Ap dziestošiem ugunskuŗiem guļ aizmiguši polovciešu vīrieši un sievietes. Nomodā tikai viens sargs. Viss ieturēts zeltaini brūnos toņos, šur tur pavīd pa bāli zaļganai un brūni rūsganai krāsai. Zemes tiesa aizņem vienu trešo daļu, debesis — pārējo. Gleznotājs mēģinājis radīt bezgalīgo stepju iespaidu un primitīvās zemes mežonīgumu. Arī te jūtama tā pati nosliece — aizvest skatītāju tālu prom na vietas, kur tas sēž, no domām, ko nule domājis.

Nometne pamazām mostas, un polovcieši, spēka pārpilni sāk dejas. Benuā, par Rērichu rakstot, saka, ka viņš pats, latīns būdams, vairāk sliecas uz cipresēm, uz zilgano jūŗu un skaidrām formām, kamēr Rērichs „mīl irdenumu, čaganumu (rychlost), sliekdamies uz kaut kādām chaosa atbalsīm, neizveidotu formāciju, uz nenoskaidroto... Rērichs velk uz tuksnesi, uz pirmatnību. Viņa mājas ir kā no māliem taisītas." Benuā vērtējumā Rērichs neesot atrisinājis satura un formas problēmu, starp kuŗām pastāv rērichiska neatbilstība.

Salīdzinot Rēricha mākslinieciisko sniegumu ar Kugas sniegumu Ugunī un naktī, var secināt, ka Kuga ir pilnīgi atrisinājis satura un formas problēmu, ka viņa māksla nav „irdena", bet stigra un groda, un taktila kā Sēzanam. Viņam nav ne mazākās simpatijas pret chaosu, pret „neizteikto", pret romantisko izburbējumu.

Kugas un Rēricha starpā ir tāda pati atšķirība kā starp Kugu un Benuā — Kugas māksla Rēricha mākslai nav nekā parādā.

Nākošais mākslinieks, kas jāsalīdzina ar Kugu, ir Aleksandrs Golovins (1863—1930), Stravinska un Fokina 1910. gada 18. maijā uzvestā Ugunsputna skatuves ietērpa veidotājs.

Golovins bija maskavietis, mācījies Maskavas mākslas skolā un pie pseudokrievu iekšdekorātora A. Tomaškina. No 1895. gada līdz 1897. gadam Golovins apceļoja Itāliju, Spāniju, piedalījās Mir Iskusstva izstādēs un gatavoja dekorācijas gan Maskavas, gan Pēterpils operām un baletiem: Pliskavietei, Glikā Orfejam, Vāgnera Reinas zeltam, Ibsena, Danuncio un Moljēra lugām. Angļu mākslas kritiķi par viņu rakstīja: „Golovina slavu stils apvieno barbarisko varmācību ar klīrisku, izsmalcinātu austrumnieciskumu", aizrādot, ka viņš spēcīgāks par Bakstu.

*) Cits vārds polovciešiem jeb kumaņiem, kuŗus dzejnieks te apzīmē par hunniem.

(Turpinājums sekos)

Literātu dienas Garezerā

III

„Trimdas autors un sakari ar Latviju" — tā literātu dienu rīkotāji Modra Lorberga referātu bija notitulējuši programmās. Referentu tas neapmierināja. Viņš paziņoja, ka runāšot par tematu — „Trimdas autors un sakari ar okupēto Latviju".

Vai nu šīs mazās, bet nepieciešamās „skaistuma korektūras" bija gribēta humora dēļ, turpinājumā viņš pavisam nopietni apliecināja, ka Amerikas Savienotajās Valstīs tagad gan esot vieglāk iekļūt, bet tikpat viegli vai vēl vieglāk esot no tām arī izkļūt — pat ar pavadoņību. Savus uzskatus par šo „karsto" jautājumu viņš tomēr izteikšot bez aplinkiem — vienalga, cik ilga varētu izvērsties viņa uzturēšanās Garezerā un cik problēmatiska atkaliekļūšana Savienotajās Valstīs pēc tam.

KARMENA INGRIDA BECHMANE

beigusi Rietumontario universitāti ar B. A. gradu ekonomijā un turpinās darbu tai pašā universitātē par asistenti. Ir korporācijas Gundega locekle.

Voldemars Erts

beidzis Vindzoras universitāti ar maģistra gradu (Master of Arts) vēsturē un sācis strādāt valdības dienestā. Viņš pieder pie korporācijas Lacuanla salmes.

Pasvītrodams, ka temata plašumā iztirzei patiesībā vajadzētu daudz vairāk laika par referātam atļauto, Modris Lorbergs tad pamatoja savu nostāju pret trimdas autoru sakariem ar okupēto Latviju, sevišķi pret labprātīgu publicēšanos okupētās Latvijas okupantu kontrolētajā presē, gan no nacionālpolitiskā, gan juridiskā, gan morālā viedokļa. Veikli uzbūvētā argumentācija, likās, neatstāja daudz spraugu, kur iespriesties šaubām un pretargumentiem. Debatēs apmēram duci runātāju, gan no jaunās, gan vidējās, gan arī no vecākās paaudzes, spraugas tomēr atradā dažas pat lielu lielās. Pat atziņa, ka nav starpības, vai kādam jāmirst no krievu vai latviešu čekista lodes, neatrada vienprātīga apliecinājuma. Izrādījās, ka sakari sen izvērtušies plašāki par nacionālpolitiku, juristu un morālistu atļautajiem, ka tie ne tikai izdevīgi, bet pat nepieciešami. Referents un daļa klausītāju, protams, palika pie savas negatīvās pārliecības. Jautājums tā „neatdzisa", bet nemanīja arī pazīmju, ka Modrim Lorbergam būtu jābaidās no traucējumiem pa uzturēšanās laiku Savienotajās Valstīs vai ka varētu tikt apgrūtināta viņa atkaliekļūšana tajās kādreiz nākotnē.

Diskusijas iecietīgi vadīja paš referents, bet tās pabeidza Aivars Ruņģis, neatrazdams ne uzvarētājus, ne uzvarētos.

Pa to laiku Garezera nometnes ēdamzāle atkal bija pārkārtota, šoreiz galvenajam sarīkojumam — literātu parādei. Strīdniekiem vēl soļojot pa meža taciņu uz augšu, tajā jau pulcējās vairāki simti klausītāju, pārsvarā jaunatne. Parādē pēc programmas bija paredzēta 23 autoru piedalīšanās. Četri nebija ieradušies, toties bija ieradušies divi citi, tā kā kopskaits gandrīz īstenojās. Parādi ievadīja Hugo Puriņš, pēc tam tās norisi veidoja Olģerts Cakars.

„Parādes mēdz komandēt. Olģerts Cakars tomēr nekomandēja ne kādu atsevišķi, ne visus kopā. Bet ja tā izvērtās raita un negarlaikoja 2 stundas bez pārtraukuma, tad tas, galvenokārt, bija viņa nopelns. Pieteikumi bija īsi, lietiški un mazvārdīgi. Tie tomēr apmierināja klausītājus — kas katrā sarīkojumā ir galvenais. Arī lasītāji centās būt īsi. Protams, ne visiem tas izdevās. Pāris nemaz nelasīja — publiku ar tiem tikai iepazīstināja. Bet interesi un uzmanību tas tikai cēla. Reti gadās piedzīvot, ka garāko prozas darbu lasītāji programmas beigu daļā saņem skaļākos aplausus, tikpat kā visīsāko dzejoļu skandētāji tās vidū — kā šoreiz Jānis Šīrmanis un Aivars Ruņģis. Bez šaubām, svarīga loma te lasītāju popularitātei, bet ne mazāk svarīga sarīkojuma vadībai. Par publikas atsaucības trūkumu nevarēja sūdzēties arī pārējie autori. Parāde parādīja, kādai rakstnieku cēlienu norisei īsti jābūt — ka nekas „smags" šādos „cēlienos" patiesībā nav „ceļams". Apstiprinājās vecā skatuves patiesība: skatītāji nevēlās redzēt īstenību — tie vēlās īstenības ilūziju, citiem vārdiem, ne priekšnesuma piepūli, bet tikai ieskaņu tajā. Puse no lasījumu satura tikpat aizslīd to ausīm gaŗām.

Parādē bez jau minētajiem četriem literātiem vēl piedalījās Ernests Aistars, Ella Andersone, Janīna Babre, Ernests Brože, Velta Čakāne, Valda Dreimane, Hermanis Kreicers, Knuts Lesiņš, Osvalds Liepa, Modris Lorbergs, Antonija Millere, Reinholds Milders, Lalita Muižniece, Kārlis Pētersons, Dīna Rauna, Biruta Senkēviča un Kārlis Tālbergs. Vispārējā kopnoskaņojuma veidošanā ar mūzikāli vokāliem priekšnesumiem talkā nāca Garezera vasaras vidusskolas meiteņu ansamblis Gunas Skujiņas vadībā un Ilze Cakare.

Sekojošā balle ar dejām un rotaļām bija, galvenokārt, jauniešu priekam. Nav tomēr izslēgts, ka tajā dzima vai iztēlē veidojās arī kāda jauna literāra ieceŗe.

Nākamajā priekšpusdienā Istenojās, liekas, vēl nebijis sarīkojums — literārs dievkalpojums Garezera brīvdabas baznīcā mācītāja Viļa Vārsberga un Olģerta Cakara iekārtojumā. To gandrīz parastajā, bet tomēr ne vispārparastajā dievkalpojumu norišu secībā ievadīja un noslēdza mācītājs Vilis Vārsbergs, bet svētrunas vietā savus darbus lasīja Biruta Senkēviča, Kārlis Tālbergs, Velta Čakāne, Austra Balka, Janīna Babre un Olģerts Cakars. Koŗa vietā, turpretim, kokles un balsis skandināja Marta un Ilze Cakares un vidusskolas meiteņu ansamblis Gunas Skuji-

(Beigas 7. lpp.)

Jānis Tanks

AIZBRAUKT VAR VISĀDI

Aizbraukt var visādi:
ar auto,
ar vilcienu,
ar lidmašīnu,
ar melnu limuzīnu —
caur zaļām, dzeltenām un sarkanām signālugunīm!

Šim braucējam ceļu neviens nespēj aizkavēt,
viņš dodas ceļojumā, atvadījies
no piederīgiem,
no draugiem,
no ienaidniekiem,
no dzīves —
ar melnu limuzīnu!

Šis braucējs nav steidzīgs,
viņa ceļojums būs garš:
kā skaistais rīts, kurā devies ceļā,
kā saules mūžs,
kā pasaka, kurā sākas ar
„Reiz bija" un nepabeidzas,
apstājoties pie pēdējās pieturas zīmes.

STOP,
tālāk es ceju viens!

Mākslu centrā atvērs kabarē

Pirms diviem gadiem darbību bu par interesantu lugu izuzsākušajā Mākslu centrā, Otavā, šorudeņ paredzēts trim pašreizējām teātŗa zālēm pievieno vēl divas mazākas — kabarē skatuvi un miņi - kino ar 136 sēdvietām. Kabarē teātri paredzēts atvērt janvārī, izveidotu 150 — 200 personām, kas sēdēs pie galdiņiem. Kā zināms, Nacionālā mākslu centra izrāžu vadītājs ir Andis Celms, kas nākošās sezonas izredzes vērtē optimistiski. Viņš gan atzīst, ka ne visi uzvedumi pagājušajās divās sezonās atmaksājušies, īpaši angļu un franču teātŗu izrādes, bet nule pieņemtā režisore Džina Roberta jau uzsākusi enerģisku gādīrādēm, ar kuŗām Mākslu centra trupas viesosies arī pārējā Kanadā.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Ceļa Biedrs" 6.(156) nrs, jūlija un augusta izdevums, mēnešraksts ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16 lp.

„Mazputniņš" 152. n-rs, augusta izdevums, mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, vāku zīmējusi Sarma, redaktors L. Streips, 28 lp.

R. Blaumaņa Ļaunais gars Sidnejā

Sidnejas latviešu teātris pelna uzslavu par to, ka pārmaiņus izrāda gan modernās un pat absurdās lugas, gan klasiķu tulkojumus un dod arī pa kādam pārim latviešu autoru lugu katru gadu. Šoreiz bija izvēlēts R. Blaumaņa Ļaunais gars.

Kad atvērās aizkars un parādījās „dekorētā" skatuve, tūlit ienāca prātā mans, nu jau pirms daudziem gadiem, „Austrālijas Latvietī" ievietotais raksts ar virsrakstu „Grāvracis frakā". Tā bija „graujoša" kritika par šī paša Sidnejas teātŗa izrādīto R. Blaumaņa lugu Indrāni. Minētais raksts „Austrālijas Latvietī" sagādāja veselus lasītāju vēstuļu plūdus, kuŗas vairākos numuros ievietoja ar kopēju virsrakstu „Vētra Indrānu ošos". Režisors toreiz bija tas pats, kas šoreiz Ļaunajam garam — K. Gulbergs, bet dekorātors — gleznotājs Uldis Āboliņš. Šoreiz dekorātors nemaz nebija minēts. Bija tikai norādīts, ka skatuvi iekārtojis J. Čečiņš, pats par sevi saprotams, pēc režisora norādījumiem, jo J. Čečiņš ir tikai jauns iesācējs.

Rakstot par Indrānu izrādi, mans galvenais iebildums bija, ka Blaumani nevar spēlēt pie tā sauktajām abstraktajām dekorācijām, kur pati spēle ir reāla. Bija daudzi „par" un „pret", pēdējie pārmetot man konservatīvo pieeju, bet saskaitot balsis „Austrālijas Latvietī", vairākums bija manā pusē. Šoreiz notika gandrīz tas pats, tikai ar to starpību, ka tikpat kā nekādu dekorāciju nebija (atskaitot pēdējo cēlienu), ja par tādām neskaita skatuves vidū pakārtās durvis, kuŗas ar visām stenderēm uz visām pusēm. Tas traucēja spēles baudīšanu.

Pēc izrādes, tā sauktajās „apkūlībās" gandrīz visi runātāji bija par to, ka Blaumanis jāspēlē vai nu uz reāli dekorētas skatuves, vai arī pavisam bez dekorācijām, pēdējā gadījumā, attiecīgi saīsinot tekstu, kur tas būtu nepieciešams. Tie ir mani galvenie iebildumi pēc šīs izrādes noskatīšanās, citādi es visumā pievienojos Sidnejas latviešu teātŗa kritiķim K. Freimanim, kas saka: „Režisors Kārlis Gulbergs lugu bija iecerējis reālā plāksnē un prasījis, lai aktieŗi atdotu savas lomas patiesi. Jaunie spēlēja jaunos un vecie vecos, un tas bija labi, bet jaunajiem visumā pietrūka jauno enerģijas. Tēmps, īpaši 1. cēlienā, šķita par lēnu un daži grupējumi neizdevīgi virinot, tās šūpojās kā šūpogi Nepatika zaļās, tievās, abstraktās figūras, kas, laikam, atvietoja bērzus, jo viens bija nolikts blakus pamatīgai lauku gultai un izlikās kā sastindzis marsietis. Bet par spīti teiktajam, bija daudz par ko smiet un daudz par ko priecāties."

Par atsevišķu aktieŗu spēli varētu teikt tikai to, ka tā bija laba un ļoti laba. Tā kā šī laikraksta lasītājiem vairums aktieŗu nav pazīstami, tad neatrodu par vajadzīgu tos saukt vārdos vai komentēt viņu spēli.

Domāju, ka lasītājiem, varbūt, interesēs dažu speciālistu vispārējie, „teorētiskie" spriedumi un secinājumi, tādēļ te aktrises un Jāņa mātes tēlotājas Ļaunaja garā — Litas Zemgales teiktais Sidnejas latviešu biedrības biļetenā. Viņa jautā: „Kas teātŗa apmeklētāju saista pie Blaumaņa?" un pati arī atbild: „Tīra, kāpinātā darbība, laba valoda, dzīvi,

(Beigas 6. lpp.)

R. Blaumaņa „Ļaunais gars" Sidnejas latviešu teātrī Austrālijā, no kreisās I. Nīcis (Jānis), M. Strīķis (Andrejs), A. Knope (Abrams), E. Medne (Ieva) un U.Nīcis (Janka). Foto: J. Tilibs

Lūcija Bērziņa

(12. turpinājums)

„Pēc koncerta mums, skolas darbiniekiem, ir mazas viesības pie skolas priekšnieka, pie Džordža. Vai nevēlaties atnākt?"

„Es?" pārsteigta iesaucās Anna. „Esmu aptīrītāja, ne skolotāja. Es nevaru iet viesībās pie Džordža."

„Kas par niekiem! Protams, ka varat. Jūs esat skolas darbiniece. Esat Austrālijā, demokratiskā zemē, kuŗā starp aptīrītājām un skolotājām nav starpības. Neesot vairs izkurtējušajā Eiropā, kur ļaudis vēl ievēro tik mazsvarīgas lietas."

„Šš..." atskanēja no visām pusēm.

Skaļā apsaukšana bija nevietā: nākošais priekšnesums neprasīja koncentrētu klausīšanos. Kāds poļu mākslinieks rādīja trikus ar cālīšiem, ko iztina no lielas dzeltenas drānas, lika tiem pastaigāties pa skatuvi, salasīja cālīšus kabatdrānā; tad to izpurināja, bet tajā vairs nebija neviena cāliņa. Arī platajās piedurknēs, kā rādīja stiķumēstars, neviens no cālīšiem nebija paslēpts. Tad, dažas minūtes vēlāk, saspiesti un nelaimīgi, cāliši izbira no lielās kabatdrānas un čiepstēdami, nodurtiem knābīšiem, stāvēja uz skatuves.

„Tāds triku rādītājs te Austrālijā ilgi nevarēs eksistēt," vīpsnāja Allens. „Dzīvnieku aizsardzības biedrība vēl nav uzzinājusi par viņa jokiem ar cālīšiem. Dzīvniekus šai zemē nedrīkst mocīt."

Anna atcerējās, ka pastaigādamās kādā laukā bija redzējusi pakritušas aitas, kuŗām skudras bija izēdušas acis. Aitas bija aklas. Slimas un ar izēstām acīm, tās vēl rādīja vājas dzīvības zīmes. Farmerim, acīm redzot, nebija laika tās iznīcināt. Vai tā nebija dzīvnieku mocīšana? Bet viņa neteica nekā.

„Jūs neesat atbildējusi uz manu jautājumu. Vai nāksit man līdz Ziemsvētku svinībās pie Džordža? Man būtu daudz patīkamāk ar jums pavadīt vakaru nekā ar citām skolotājām, kuŗas darbā redzu katru dienu."

„Labi. Nākšu jums līdz. Ir Ziemsvētki, un tad arī aptīrītājas drīkst priecāties. Galu galā jums jāzina, vai klašu tīrītāja var piedalīties tādos sarīkojumos."

Noskatījušies un noklausījušies visus priekšnesumus, Allens ar Annu, kas vēl īsti nebija pārliecināta, vai rīkojās pareizi, iegāja skolas pārziņa mazajā, barakas galā ierīkotajā dzīvoklītī. Tur jau bija sapulcējušies gandrīz visi angļu valodas mācītāji, nenosēdējuši karstajā zālē līdz koncerta beigām. Arī Džordža mazajā dzīvoklītī karstums bija grūti panesams.

Jaunās skolotājas jau bija ķērušās pie darba un zieda sviestu uz sālītiem siera biskvītiņiem. Bija sagatavotas dažādas aukstas uzkodas Mazā telpa bija pienācīgi uzsposta svētkiem, raibiem baloniem pie griestiem, krāsainām papīra vītnēm no vienas sienas līdz otrai, zelta zvaigznēm virs pelēki krāsotajām durvīm un mazajiem logiem.

Istabiņā valdīja priecīga knāda. Bārmeņa pienākumus bija uzņēmies jauns vīrietis, kas naski rīkojās pie balti apklātā skolas galdiņa, izveicīgi cilādams dažāda lieluma pudeles, kas kā paklausīgi karavīri stāvēja taisnās rindās. Kailā elektriskā spuldze pie griestiem bija aptīta ar rožainu papīru, pildīdama telpu ar nedabīgu sārtu gaismu.

Allenu un Annu saņēma priecīgiem izsaucieniem, ja kāds no tiem, kas bija istabiņā, brīnījās par Annas ierašanos, tas to neizrādīja. Likās, ka bija pats par sevi saprotams, ka skolas apkalpotāja ieradusies svinēt svētkus kopā ar skolotājiem. Dzēriena izdalītājs mudīgi piesteidzās Annai un apvaicājās, ko viņa gribētu dzert pirms vakara maltītes. Tas Annai bija grūts brīdis. Jaunais bārmenis stāvēja viņas priekšā, gaidīja uz atbildi un Anna mēģināja atcerēties, kādu dzēriena nosaukumus dzirdējusi. Kopš izbraukšanas no Latvijas viņa vīnus, likieŗus vai vēl stiprākus dzērienus nebija dzērusi. Vācijā ļaudis patērēja alu, bet viņa bija dzirdējusi, ka Austrālijā sievietes alu dzer reti; degvīna pudeles arī Vācijā bija kādreiz bijušas viņas rīcībā, bet tur tās bija maiņas objekts un pudeļu saturu viņa nebija malkojusi. Kā sauca degvīnu šai zemē? Kas to lai zin? Tīru mantu, kā latvieši teica, te neviens laikam nedzēra. Anna atcerējās, ka romānos kādreiz bija lasījusi par šeriju-brendiju. Varētu pamēģināt to. Saņēmusies tā teica; „Vienu mazu glāzīti šerija-brendija, lūdzu". Jaunais austrālietis savādi uz viņu noskatījās, bet pārsteigumu neizrādīja.

„Kā vēlaties, Enn. Pagādāšu jums to." Un viņš sāka rīkoties ar pudelēm.

Allens šoreiz Annu neiepazīstināja. Viņš pamāja vienam otram, nosauca pāris reižu savu „Hellō, hellō..." un tad teica, ar svinīgu rokas mājienu Annas virzienā:

„Man liekas, ka jūs visi pazīstat Ennu. Džordž," viņš pagriezās pret skolas priekšnieku, kas istabas kaktā rīkojās ar plašu spēlētāju, „Džordž, iespējams, ka tu Ennu vēl neesi saticis, tu vienmēr esi aizņemts. Nu, tad iepazīsties."

Džordžs nosmējās savā sausajiem smiekliem. „Es Ennu pazīstu ļoti labi, Allen, mēs vienmēr visos jautājumos esam labi sapratušies."

Arī Anna nosmējās. Likās, ka Džordžam pat bija humora izjūta. Viņa atcerējās savu pirmo gaŗāko sarunu ar Džordžu saulainā ziemas rītā, kad tas apvaicājās, vai viņai nebūtu vajadzīga nauda. Tas bija bijis sen. Tagad bija vasara Ziemsvētki, un Džordžs ar savu skolas kalpotāju runāja kā līdzīgs ar līdzīgu. Toreiz viņš bija runājis kā kungs ar kalponi. Ziemassvētkos sociālās plaisas izlīdzinās. Šī bija demokratiska valsts.

Apsēdušies uz augstiem nometnes soliņiem, kas — kā Anna ievēroja — arī visām istabām bija vienādi, kā kungiem tā kalpiem, Allens atkal uzteica labo Annas angļu valodu.

„Es jau jums teicu, ka jūs varētu skolā mācīt, nevis slaucīt galdus un solus. Aprunāsimies šovakar ar Džordžu. Viņš šodien labā omā."

„Un es jums nesen teicu, ka esmu tautsaimniece, nevis skolotāja. Es nezinātu, ko klasē iesākt. Alga arī skolotājām ārzemniecēm nav lielāka nekā mums, aptīrītājām."

„Jūs nevarēsit Austrālijā tikt uz priekšu, ja būsit tik pasīva. Austrālieši cienī uzstāšanos un nekaunību. Jo vairāk kāds cīnās par savām tiesībām, jo tam šeit klājas labāk. Ar atturību un kautrību jūs nekā nepanāksit. Arī es savas skolotāja gaitas iesāku šai nometnē. Kara laikā biju lidotājs, kad beidzās karš, tad paliku kādu laiku Vācijā, Hanoverā, un strādāju militārajā pārvaldē. Tā iemācījos vācu valodu — mazliet. Seviški labi to nemaz nerunāju. Tāpēc, ka skaitos vācu valodas pratējs, mani pieņēma imigrantu nometnē par skolotāju. Man nebija jēgas, kā valodu kādam iemācīt."

„Vai jūs nekad neesat apmeklējuši skolotāju kursus?"

„Ak nē, šis darbs ir tikai pagaidu darbs. Pēc dažiem mēnešiem meklēšu kaut ko citu. Man patīk strādāt ar iecelotājiem, man tāda sajūta, ka atrodos vēl Eiropā."

„Bet nometnes dzīve? Vai tā jums patīk?"

„Protams... Ļoti... Tik neparasta dzīve. Nekur citur Austrālijā nekā tāda nevar pieredzēt. Pastāvīgi jauni transporti. Jaunas sejas. Dažādas tautības. Es nezinu kādēļ jūs izskatāties tik nelaimīga!"

(Turpinājums sekos)

Osvalds Akmentiņš

Letonijas traģēdija

STASTS PAR LATVIEŠU KOLONIJU, KAS NOGRIMA, CEĻOT SPĒKSTACIJAS DAMBĪ

Cik maldīgi uzskati par divvalodu zināšanām var būt iecelotājiem, to jau agrākā emigrācijā izbaudīja arī Letonijas iedzīvotāji. Viņiem bija kupli bērnu pulciņi. Atradās gudrinieki, kas sacīja un ieteica viņiem mācīties tikai angļu valodu. Par šo dominējošo uzskatu savu liecību nodod arī Emma Ulmane:

„Vispār latviešu valoda, sevišķi pie mums Letonijā, tika uzskatīta par traucējumu. Es savām meitām visām liku mācīties latviski lasīt un rakstīt jau pirms angļu skolas sākuma. Par to dzirdēju no citiem nožēlu un pārmetumus, samaitāšot bērnu galvas... bērniem būšot grūti mācīties angļu skolā un t. t. Pareģojumi bija tieši pretēji. Meitenes labi mācījās skolā un latviešu valodas zināšanas nemaz netraucēja," raksta Emma Ulmane.

„Lai izskolotu bērnus, mūs vajāja jaunas grūtības," turpina bijušā letoniete, kas zināja izglītības lielo nozīmi jau Latvijā un paredzēja tādu pat nozīmi Kanadas dzīvē. „Jauniem iebūviešiem angļu skolu sasniegšana bija jauna problēma, jo tuvumā skolu nebija un izglītība bija jāiegūst korespondences kursu ceļā, pa pastu. Tas sevišķi attiecās uz vidusskolas izglītību. Mūsu tuvākā skola (Newcombe) bija no mums 3 jūdzes tālu. Tur gāja visi Letonijas un Ņūkombes bērni, bet pašā centrā dzīvoja zviedri, norvēģi un somi."

„Sākot ar 9. klasi, mācības vienā bija jāsaņem pa pastu no Vinipegas (maz to darīja). Vecākā meita bija spiesta doties uz Čikagu, lai tur, dzīvodama pie manas māsas, pabeigtu vidusskolu un pēc tam varētu beigt „Business College' Vinipegā. Abas jaunākās arī izglītojās, bet cik grūti toreiz bija bērnus izskolot, to jūs, jaunie iebraucēji, nemaz nespējat iedomāt. Jaunākās meitas beidza skolotāju koledžas. Visas viņas apprecējušās ar cittautiešiem. Vecākā runā vēl labi latviski, jo viņai bija ilgāka izdevība runāt savā dzimtajā valodā, bet jaunākās runā ar grūtībām un vienkārši kaunās par savu vājo mātes valodu. Viena meita vēl joprojām strādā par skolotāju, otra ir savā lauku dzīvē un darbojas skolā tikai par skolotāju, kad ir skolotāju trūkums, bet mani mazbērni neviens nerunā latviski."

Tāds bijis Letonijas latviešu nacionālais eksperiments — asimilācija un latviskā kapitulācija! — Kāda bija jūsu aiziešana no Letonijas?

„Kaut tur bija pavadīti veseli 17 gadi, aiziešana no tās bija sāpīga. Atstāt iekopto lauku māju tik jaukā vietā pie ezera, kur tagad priecājas tūkstošiem tūristu, nebija viegli. (Kā jaužams, tā notikusi diezgan steidzīgi, kad nebija īsti zināms, ko darīs tālāk? Kad gatavojāmies atstāt Letoniju, vajadzēja samazināt visu dzīves iekārtu. Bija jāšķiras no daudzām mīļām atmiņām, jo toreiz nebija vaļas sentimentālitātei, bija jārēķinās ar rūgto ikdienu."

Jāņa Ulmaņa ģimene: dzīvesbiedre Emma, meitas Judīte, Marija un Elma 1940. gadā.

Jēkabs un Elizabete Pūces ap 1909. gadu Letonijā.

Tad atmiņās redzam ugunssārtus Letonijas cūku aplokā, kur bijušā Reitera koņa koriste sadedzina visu, kas viņai paņemts līdz no Latvijas. Viņa stāsta: „Vairākas dienas dedzināju ugunskuru cūku aplokā, dedzināju un raudāju. Iznīcināju vēstules, žurnālus grāmatas — atmiņas no Rīgas, arī Reitera koņa programmas un notis... Pārāk daudz bija pārdzīvots. Bija smagi un likās, nekā nav vairs žēl."

Kaut Emma Ulmane ir jau gados, Vinipegā viņa dzied „Centennial Senior" korī un darbojas „Senior Citizens" klubā. Visi esot gados veci, bet dziesmu mīlot. Tur kopā ar citu tautību ļaudīm dzied arī mūsu latviete, kas bija slavenā Reitera koņa koriste. Ar koņa dalībniekiem viņa vēl sarakstās, jo Rīgā palikuši viņas neaizmirstamie jaunības draui.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
tel. 924-2775
maksā
5¼% PAR NOGULDĪJUMIEM
6% PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl 12 — 6 vakarā, sestdienās līdz 15. septembrim
slēgts.

TORONTO ZIŅAS

● Bērnu un jaunatnes vasaras nometni Sidrabenē slēdza 21. augustā. Tā sākās 4. jūlijā un ilga 7 nedēļas, darbojoties jau 19. gadu. Lielākais bērnu skaits šovasar bijis 80, vecumā no 5 līdz 16 gadiem. Nometnotāji bija nevien no Toronto un tuvākiem latviešu centriem, Hamiltonas, Londonas, Sv. Katrīnām, Niagaras, bet arī no Otavas, Ņufaundlendas un ASV. Nometne atradās māc. Ā. Čopa vadībā, meiteņu grupu pārraugot skolotājai un gaidu vadītājai Baibai Šmitai - Kalējai, bet zēnu — vidusskolas skolotājam Jānim Zentiņam, kuŗam pēdējā nometnes nedēļā, aizbraucot veikt savu kārtējo skolotāja darbu, zēnu vadību pārņēma Uldis Kopštāls, kas beidzis Kanadas kadetu kursu un studē universitātē. Viņš vadīs zēnu grupu arī jauniešu nometnē „Trejdeviņi padomiņi", kas sākās Sidrabenē tūliņ pēc bērnu un jaunatnes vasaras nometnes, 22. augustā un turpināsies vienu nedēļu — līdz 29. augustam, meiteņu nometni vadot Astrīdai Čopai. Visas nometnes atbildīgais vadītājs ir Dr.L. Lukss, kas bija arī bērnu ārsts nule darbību pabeigušajai bērnu un jaunatnes vasaras nometnei, par kuŗu māc Ā. Čops ar gandarījumu izteicās, ka šovasar nav bijuši slimības gadījumi, izņemot niecīgus ievainojumus un plašā Sidrabenes ambulance nometnes laikā bijusi tukša. Par medicīnas māsu darbojās Zigrīda Kalna, administrātore bija Gaida Raviņa, muzo bērnu māju pārzinot L. Kleperei, bet saimnieces pienākumus veicot I. Ezerniecei. Nometnes pēdējā nedēļā, ceturtdien, tās dalībniekiem ēdamzālē bija atvadīšanās vakariņas ar rotaļām un dejām, bet piektdien notika lāpu gājiens uz brīvdabas baznīcu, kur nobeiguma dievkalpojumu vadīja mac. Ā. Čops, pēc kam nometnes vadītājiem un saimniecīskajam personālam notika kopējas vakariņas, pārrunājot nometnes darbību un ierosinājumus nākotnē. Atzīmējama Sarkanā krusta graduētās peldēšas instruktores Judites Vagneres darbība nometnē, apmācot bērnus peldēšanā un daudziem saņemot apliecības dažādās peldēšanas disciplīnās. Kad vasaras nometne bija beigusies, Sidrabenē ieradās „Trejdeviņi padomiņi" dalībnieki, atklāšanas dienā ap 40, nometnotāju gaitas uzsākot ar māc. Ā. Čopa vadīto vakara dievkalpojumu iluminētā brīvdabas baznīcā, pēc kam nometnes vadītājs Dr. L. Lukss iepazīstināja ar nometnes programmu un sadzīves noteikumiem.

● DV Toronto nodaļas rīkotās makšķernieku sacensības 15. augustā Simko ezerā piedalījās tikai 8 dalībnieki. No iepriekš pieteiktiem 17 makšķerniekiem 9 stiprā vēja dēļ no sacensības atteicās, bet 2 izstājās puslaikā. Nodaļas dāvāto ceļojošo balvu ieguva V. Pondors. Vispārējā daļā pirmo vietu ar 2 märc. 3 uncēm smago „besu" izcīnīja G. Sipols, bet jauniešu grupā — P. Zvirgzdgrauds (1¼märc.).

● Māc. Ā. Čops salaulājis Anitu Grantiņu ar Andri Langi, māc. E. Langes dēlu, tēvam piedaloties arī laulāšanas ceremonijā un Kenetu Dabsonu (Dobson) ar Silviju Gulbi. Kristīts Davids Jānis Briedis, Jāņa un Meilimas (Mailym) dēls.

● Uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu māc. Ā. Čops 11. augustā izvadīja Jūliju Gaberu, kas miris 94 g. vecumā. Nelaikus atstāj Toronto dēlus Līgoni ar vedeklu un 2 mazbērniem un dēlu Ādolfu.

● Nedēļu pirms Kanadas nacionālās izstādes atklāšanas risinājās Toronto karnevāls, kuŗa organizētājs bija Arturs Karmans (Carman), kas iecelojis Kanadā no Grieķijas. Karnevāla izdarības ietvēra nevien pilsētas centru, kur notika parāde un citas programmas atrakcijas, bet arī ezera centra salu, kur apmeklētāju paēdināšanai bija peredzēts izcept 100 jēru dienā, priekšnesumu daļā piedaloties arī latviešu jauniešiem — 16. augustā Namejam Batrakam un Baibai Rubesai ar dziesmām kokles un ģitaras pavadījumā, bet 18. augustā dziesmu ansamblim „Atmiņa" no Hamiltonas, programmu pieteicot Veronikai Jaunai, kuŗa vēlāk bija redzama tautas tērpā arī karnevāla parādē, uz platformas „Hats off, Toronto!" deviņu citu etnisko grupu jauniešu vidū. Ielu parādei 20. augusta vakarā sekoja plaša maskerāde Sv. Labrenča tirdzniecības centrā.

● Kanadas 93. gadskārtējā izstāde, kas sākās 19. augustā un turpināsies līdz 6. septembrim, „Shopper's International Market" ēkā piedalās arī ungāri, poļi, ukraiņi, kroati un citas Eiropas tautības, kas cīnās par savas zemes brīvību. Ungāri demonstrē skatus no Ungārijas revolūcijas, kuŗu krievu tanki noslāpēja asinīs. Ukraiņi savukārt foto attēlos rāda, kā viņu tauta tiek vajāta un apspiesta komūnistu pārvaldītajā Ukrainā, ukraiņu dzīvi emigrācijā un kā tie piedalās Kanadas politiskās un saimnieciskās dzīves veidošanā, arī savas jaunatnes cenšanos pēc izglītības šejienes augstākās mācību iestādēs. Ādas izstrādājumu darbnīcas īpašnieks Jānis Zālītis, Toronto, kas savus darbus izstādījis „Better Living" centrā, saņēmis divas pirmās un vienu otro godalgu par ādas izstrādājumiem — rokas somu, viesu grāmatu ar latvisku ornamentu un pulksteņa ietvaru. Divi lielāki J. Zālīša darbi izstādīti arī „Arts, Crafts and Hobbies" ēkā. Viņš Kanadas nacionālajā izstādē piedalās jau 15 gadus. Šogad izstādes apmeklētājiem reizē iespējams iegriezties arī jaunajā Ontario centrā („Ontario Place"), maksājot gan īpašu ieeju — 75 centi pieaugušiem, 50 c. skolēniem, resp. studentiem un 25 c. bērniem. Ieeja izstādē arī šogad maksā $1,50 (1 dol. studentiem un 50 c. bērniem. Vecajiem ļaudīm, kas saņem pensiju un kuŗi Ontario centru normāli var apmeklēt bez maksas, vispirms jāsamaksā ieejas likme izstādē, pirms viņi bauda brīvu ieeju Ontario centrā. Taču arī viņiem bija paredzētas divas brīvas izstādes apmeklēšanas dienas, 24. un 31. augusts. Vietējā kanadiešu presse ziņo, ka Kanadas nacionālajā izstādē nākamgad sagaidāma arī sarkanās Ķīnas piedalīšanās ar saviem eksponātiem. Divi Ķīnas sūtniecības pārstāvji trīs stundas uzkavējušies Internacionālā ēkā, atrodot, ka tur nākamgad būtu iekārtojams oficiāls ķīniešu paviljons. Kanadas nacionālo izstādi šogad atklāšanas dienā apmeklējušas 95.000 personas, par 1500 vairāk nekā pērngad.

Šaušanas sacīkstes, kuŗas vadīja M. Jandavs, izcīnīja šādus rezultātus: Jauniešu klasē — 1. v. J. Sniķeris (100 p.), 2. v. Z. Kēleris (99); vīriešu klasē — 1. v. A. Minkēvics (93), 2. v. J. Smolinskis (91), 3. v. J. Jandavs (arī ar 91 p.); sieviešu klasē — 1. v. D. Dreifelda (81), 2. v. D. Jandava (79), 3. v. L. Kēlera (77 p.). Makšķerēšanā bija šādi rezultāti: 1. v. H. Andersons (7,5 märc. līdaka), 2. v. K. Smolinskis, 3. v. J. Staudzs. Māla baložu šaušanā vislabākos panākumus guva E. Dīriķis, izcīnot pirmo vietu ar 9 no iespējamiem 10 punktiem. Šaušanā ar mazkalibra bisi zelta nozīmi saņēma Ernests Apškrūms.

V. Z.

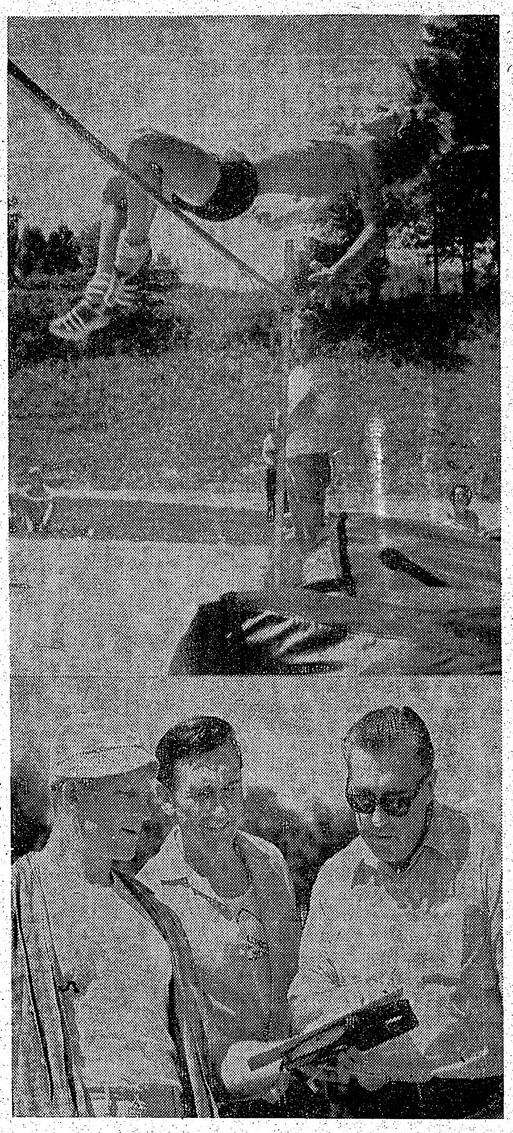

VESELA MIESA — VESELS GARS!

Ar tādu mudi noritēja jaunatnes un sporta svētki 14. un 15. augustā Sidrabenes sporta laukumos un peldētavā. Sacensības sākās jau sestdien ar „starptautisku'" spēkošanos. Nujorkas latviešu sporta biedrības jaunatnes basketbolisti sacentās ar Toronto latviešu sporta kluba jaunatnes vienību. Basketbolā pārākie bija „amerikāņi", velejbolā — „kanadieši". Atgādināms, ka Ernesta Skujiņa vadītie TLSK jaunatnes volejbolisti nav tikai latviešu jaunatnes meistars, bet šogad ir meistarvienība visas Ontario provinces mērogā.

Svētdienas rītā, tūlīt pēc dievkalpojuma, sākās Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā, lai noskaidrotu Roberta Plūmes piemiņas un pārējo balvu izcīnītājus. Vieglatlētikas sacensībās piedalījās 93 dalībnieki. Sacensībās šaušanā bija ap 50 dalībnieku. Apmēram tikpat liels dalībnieku skaits pulcējās arī peldēšanas sacensībās. Dalībnieki sadalījās dažāda vecuma grupās.

Blakus attēlā: Egils Kļaviņš augstlēkšanā rāda stilu, kad lēcējs augstuma latiņu pārvar atmuguriski. Šis ir viens no bīstamākajiem augstlēkšanas stiliem, kas var radīt muguras savainojumus. Taču Sidrabenes nometnes sporta laukumā tas praktiski nebūs iespējams, jo attēlā redzamais ir jaunā veida drošības paklājs, pildīts ar šūnu gumiju. Tā cena ir 170 dol. Šo paklāju latviešu sporta jaunatnei dāvinājusi Toronto latviešu kreditsabiedrība.

Apakšā grūtajā tiesnešu uzdevumā, izskaitļojot metrus un sekundes, uzvarētājus noskaidroja, no kreisās — A. Kārkliņš, K. Virkavs un G. Gubiņš.

Foto: J. Ligers

Saņemtas neskaitāmas ...

(Pārnesums no 1. lpp.)

roties no kanaku vidū lietotiem jēgumiem: „Tas nu bija spēriens, atkal ilgam laikam pietiks spēka. Dziesmu svētki jau ir jauka lieta, bet manuprāt nestāv līdzi tam, ko nupat pieredzējām. Tas, ko piedzīvojām, sakustina un aizkustina; jābūt īstam mūlāpam, lai nedzīvotu līdz!" — Pazīstamais ASV DV darbinieks A. Pukīte rakstījis: „Jūs visi esat DV pacēluši vēl nebijušā līmenī un, no jebkuŗa viedokļa skatoties, tas ir ļoti svarīgi. Kaut kas neizdzēšams ir palicis kā vecajos, tā jaunajos. Kaut kas aizies uz Latviju kā cerību stars. Kaut kas atspoguļosies mūsu svešuma sabiedrībā un jaunatnē. Gandarījuma sajūta par padarīto ir lielāka šīs pasaules alga."

Šie ir tikai daži citāti no daudzajām atzinības vēstulēm, kuŗas visas nevarēja pat nolasīt, jo laiks bija jāatlicina arī citiem sēdes uzdevumiem. Ar gandarījumu sēdes dalībnieki uzņēma Latviešu filatelistu apvienības J. Roņa rakstveida paziņojumu, ka izdevies panākt speciāla DV organizācijas 25 gadu darba atceres zīmoga lietošanu Bramptonas pastā. Daudzi filatelijas skates apmeklētāji DV globālo dienu laikā jutās vīlušies, kad, nododot vēstules apzīmogošanai ar speciālo pasta zīmogu, tiem paskaidroja, ka zīmogs Toronto galvenajā pastā izņemts no apgrozības tim Zviedrijā par īpaši svētku vadonim pasūtināto dzejoli un sarīkojumos izmantojamiem dzejojumiem atvēlēja 25 dol. Rakstnieku čēliená kopīgā honorāru summa 226 dol.

DV 25 gadu jubilejas žetoni, kas bija izgatavoti 500 eksemplāros, pārdoti 375, ar ko izgatavošanas izdevumi jau segti ar mazu atlikumu. Šie žetoni, kas sakarā ar organizācijas 25 gadiem lietojami visu šo gadu, joprojām vēl iegādājami, tāpat jubilejas aploksnes, kuŗas arī lietojamas līdz gada beigām. Svētku vadonis, kas bija iespiests 1000 eksemplāros, bet sabrošēts tikai 500, izpārdots, bet vēl joprojām ienāk pieprasījumi, tādēļ DV nodaļām izsūta nobrošētus eksemplārus par puscenu — 1 dol. gabalā. Kaut iespiešanas izdevumi bijuši ļoti dārgi, vadonim tomēr nodoti sludinājumi par apm. 1200 dol., tādēļ iespējams, ka pēc visu lēšu nokārtošanas vadonis piemaksu tomēr nebūs prasījis. Jāpiemaksā toties pie tēlotājmākslas izstādes, kaut DV centrālā valde piešķīrusi 100 dol. ceļa izdevumu atlīdzībai žūrijas komisijas loceklim prof. J. Siliņam no tēlotājmākslas balvai paredzēto 1000 dolaru nepieškirto 200 dol. atlikuma, taču izstādes tehniskie izdevumi bijuši lielāki nekā ienācis par pārdotajām programmām.

Sēdē vēl akceptēja izdevumus par sludinājumiem LNJAK apkārtrakstā (15 dol.) un jauniešu žurnālā „sešika" (30 dol.), V. Cinim par izlietotajiem filmas materiāliem (248 dol.), kā arī DV Toronto nodaļai par nama telpu lietošanu jauniešu, teātrinieku un vīru koŗa mēģinājumiem (276 dol.) un dažādo DV nozaŗu darbinieku sēdēm globālo dienu darba nedēļas laikā (250 dol.). Lai daudzmaz gandarītu jauniešus, kuŗi atsaucīgi piedalījās svētku sarīkojumu programmā, nolāma tiem pēc vasaras sezonas beigām izkārtot īpašu pateicības sarīkojumu. Nobeigumā vienojās nākošo preizidija sēdi sasaukt 7. oktobrī plkst. 7 vakarā DV namā, kuŗa paredzama kā pēdējā visu norēķinu apstiprināšanai, bet plkst. 8.30 vakarā visas rīcības komitejas sēdi darbības izbeigšanai.

Sai priekšpēdējai sēdei, kuŗu vadīja priekšsēdis E. Krūka, pie dalījās viceprieksšsēdes I. Purva un beigu posmā arī M. Jonāne, sekretāre A. Briede, kasieris E. Pulciņš, preses referents A. Vinčels, informācijas daļas vadītāja V. Māldere un prezidija locekles T. Krūka un B. Šmita - Kalēja, kā arī ricības komitejas locekļi K. Bencons un V. Cinis. Vē-

Kanadas ziņas

MONTREALA

● Dievturu draudze savu pirmo daudzinājumu Montrealā rīkoja 14. aug. vakarā Tērvetē. Kaut gan galvenais organizētājs Jānis Paliepa to bija plānojis brīvā dabā, lietus tomēr spieda sanāksmes dalībniekus sapulcēties telpās. Dr. Auseklis Pērkons no Toronto teica dižrunu, izskaidrojot seno latviešu Jumi. Vikšēja pienākumus veica Pēteris Agrums, bet Monteralas koklētājas skandēja kokļu pavadījumu dziesmām. Tautas dzejas par Jumi lasīja Augusts Kopmanis no Toronto un Jānis Steprāns. Daudzinājumam sekoja Jumja mielasts ar Jāņa Paliepas gatavoto miestiņu. Daudzinājumā piedalījās 53 dalībnieki. Iniciatoru grupa nolēma Montrealā uzsākt seno latviešu tradīciju kopēju un dievturu grupas organizēšanu.

● Kokļu dienas Montrealā, reizē ar LNJAK 7. kongresu no 9. — 11. oktobrim, sāksies 9. oktobrī ar Dr. Vairas Freibergas priekšlasījumu. Sekos darba sēdes katrai grupai, bet pēcpusdienā būs kokļu dienu kopkoncerts, vakarā jauniešu rīkotā balle. Otrā dienā kopīgs svētbrīdis un grupu nodarbības, bet pēcpusdienā dalībnieku izbraukums uz Tērveti, kur vakarā būs ugunskurs ar priekšnesumiem, pēc tam sadraudzības vakars telpās. Trešajā dienā katram būs izdevība papriecāties par rudens krāsās tērpto dabu Labrenču kalnos. Visām zināmām kokļu grupām, atsevišķiem koklētājiem un kokļu darinātājiem apkārtraksts jau izsūtīts. Pieteikšanās terminš līdz 1. septembrim. Tuvāka informācija saņemama, rakstot P. Agrumam, 25 — 2nd Avenue, Ville La Salle 690, Quebec.

—ms

VINIPEGA

● DV Manitobas nodaļa kopā ar mednieku un makšķernieku sekciju 8. augustā rīkoja uz Silvijas un Anša Stašus lauku īpašumu, kur vietējo DV dienu ietvaros risinājās arī makšķerēšanas sacīkstes, dalībniekiem reģistrējoties jau plkst. 6 rītā. Dažas stundas vēlāk dalībnieki un viesi sapulcējās laukumā pie Latvijas karoga, kur tos uzrunāja DV nodaļas valdes priekšsēdis Dr. J. Zeltiņš, norādīdams, ka DV dienas Manitobas provinces latviešiem jau kļuvušas par parażu un nolasīja DV priekšnieka V. Haznera sveicienus DV 2. globālo dienu laikā Toronto, pēc tam visiem vienojoties DV dziesmā.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos DV Toronto nodaļas valdei ar tās sekretāru O. Zvirgzdgraudu un visiem citiem labvēļiem, kas mani apsveikuši 60 gadu dzīves jubilejā.

Arnolds Tiltiņš

Mūsu ga

Vairāk kā 3000 apmeklētā
14. augustā ieradās 3. dzies
dienā Garezerā, lai noklausī
335 dziedātāju lielā kopkoŗa dz
mās, piedaloties 13. diriģenti
Dziesmu diena īstenībā bija
kai apzīmējums visam tam,
tās programmas ietvaros ris
jās Garezerā, sākot ar jauno
kslinieku koncertu iepriekšē
dienas vakarā, mākslas un
amatniecības skates atklāš
14. augustā Vasaras vidussk
telpās, jauniešu koncertu un
sniedzot svētku kulmināciju
koŗu kopkoncertu „Dziesm
jā", lai daudzie sarīkojumi 15.
gustā noslēgtos ar Vasaras vi
skolas izlaiduma aktu un t
sekojošo dievkalpojumu Gar
ra brīvdabas baznīcā. Viss
bija daudzinājums mūsu lat
kajām gara vērtībām, apliec
jums mūsu gara sikstumam
tautas dzīvotgribai.

Dziesmu dienas sākumu vē
ja jauniešu fanfaras, svētkus
vadot ar koŗu gājienu, vēja
vojošiem un novakara saules
mirdzētiem karogiem. Tūks
galvainā kopkoncerta klausīt
saime kājās stāvot noklausī
māc. V. Vārsberga teiktā lūg
nā: „Visuvarenais, mūžīg
Dievs, savā neizmērojamā žē
tībā uzlūko šo tautu, kas pulc
sies šeit svešumā, lai dzied
savu tēvu dziesmu. Nejauj
dziesmai izskanēt, neatrodot
balsi mūsu bērnu un jauniešu
dīs. Nejauj mums pagurt šo dz
mu dziedot, nejauj mūsu ta
dzimtenē palikt apspiestībā,
vīru nesagaidījušai."

Lūgšanai sekoja jauktā
dziedātā A. Ābeles kompo
Lūgšana, ko diriģēja A.
nājs. Tad 3. dziesmu dienas
bas komitejas priekšsēdis
V. Vārsbergs uzrunāja svētku
lībniekus, cita vidū uzsverot,
mums ir dota iespēju šeit t
dā dzīvot brīvā valstī un jus
kā šās valsts līdzpilsoņiem.
gribam dzīvot, pastāvēt un
boties. Lauj, lielais Dievs, m
strādāt mūsu tautas un tēvze
mīlestībā. Palīdzi tiem, kam
līdzība nepieciešama," teica
V. Vārsbergs. Uzrunai sek
ASV himna, koŗi diriģējot
nestam Brusubārdim.

Amerikas latviešu jaunat
apvienības valdes priekšsē
Ziedonis Ķezbers savā uzrunā
svēra jaunatnes centienus, a

Gar

Teoloģijas studijas

Garezerā no 31. augusta līd
septembrim risināsies teoloģ
studijas un sadraudzības die
Šī sanāksmē domāta tikai gar
niekiem un viņu ģimenēm, t
LELDAAs pārvaldes locekļiem
ģimenēm. Programmā priekšl
jumi par teoloģiskiem jaut
miem, pārrunas, filmu izrā
demonstrējot arī filmu par
bu Klīvlendas apvienotajā d
dzē, bībeles stunda un lūgšan
Dažādo nodarbību vidū pirmo
zi ievītas arī lūgšanas stun
pilnīgā klusumā, ko ļoti iemīļ
ši katoļticīgie. Sanāksmē aic
ti arī latviešu garīdznieki no
nadas.

Daiļrunas sacensības

Valoda ir tautas manta, o
dījis tautas gars. Mums ir je
ja to veidot kuplāku, skaistā
Labi prast runāt ir tāpat kā
dziedāt vai mūzicēt.. Runās
var pacelt līdz mākslas līmeni
atklājot Latviešu skolotāju b
rības rīkotās daiļrunas sace
bas Garezerā, teica ALAs i
tības biroja vaditāja palīgs
Avots, pārējā runas daļā izc
latviešu valodas lielo vecumu
tu tautu valodu vidū un nožēl
māz vērības veltītai valodas
dzināšanai..

Pirms dažām stundām bija
notikušas internās priekšsace
bas, kuŗās no 17 jauniešiem 10
dalījās dzejas un 2 prozas -
mas lasīšanā, dzeju skand
no galvas. Pēc Vasaras s
fonda priekšsēža Dr. R. Ma
un DV zemes valdes viceprie
sēdētāja V. Aparjoda uzru
un kopīgi nodziedātās dzies
„Tās balsis" godalgošanas k
sija paziņoja, ka pirmā god
drāmā, tāpat dzejā piešķirta
cijai Kūleniecei par nolasīto

Mūsu garigais spēks nav mazinājies

3. DZIESMU DIENA GAREZERA

Vairāk kā 3000 apmeklētāju 14. augustā ieradās 3. dziesmu dienā Garezerā, lai noklausītos 335 dziedātāju lielā kopkoŗa dziesmās, piedaloties 13. diriģentiem. Dziesmu diena īstenībā bija tikai apzīmējums visam tam, kas tās programmas ietvaros risinājās Garezerā, sākot ar jauno mākslinieku koncertu iepriekšējās dienas vakarā, mākslas un daiļamatniecības skates atklāšanu 14. augustā Vasaras vidusskolas telpās, jauniešu koncertu un sasniedzot svētku kulmināciju ar koŗu kopkoncertu „Dziesmulejā", lai daudzie sarikojumi 15. augustā noslēgtos ar Vasaras vidusskolas izlaiduma aktu un tam sekojošo dievkalpojumu Garezera brīvdabas baznīcā. Viss tas bija daudzinājums mūsu latviskajām gara vērtībām, apliecinājums mūsu gara sīkstumam un tautas dzīvotgribai.

Dziesmu dienas sākumu vēstīja jauniešu fanfaras, svētkus ievadot ar koŗu gājienu, vējā plīvojošiem un novakara saules apmirdzētiem karogiem. Tūkstošgalvainā kopkoncerta klausītāju saime kājās stāvot noklausījās māc. V. Vārsberga teiktā lūgšanā: „Visuvarenais, mūžīgais Dievs, savā neizmērojamā žēlastībā uzlūko šo tautu, kas pulcējusies šeit svešumā, lai dzīdātu savu tēvu dziesmu. Nejauj šai dziesmai izskanēt, neatrodot atbalsi mūsu bērnu un jauniešu sirdīs. Nejauj mums pagurt šo dziesmu dziedot, nejauj mūsu tautai dzimtenē palikt aspiestībā, brīvību nesagaidījušai."

Lūgšanai sekoja jauktā koŗa dziedātā A. Ābeles komponētā Lūgšana, ko diriģēja A. Kalnājs. Tad 3. dziesmu dienas ricības komitejas priekšsēdis māc. V. Vārsbergs uzrunāja svētku dalībniekus, cita vidū uzsverot, ka mums ir dota iespēja šeit trimdā dzīvot brīvā valstī un justies kā šās valsts līdzpilsoņiem. „Mēs gribam dzīvot, pastāvēt un darboties. Ļauj, lielais Dievs, mums strādāt mūsu tautās un tēvzemes milestībā. Palīdzi tiem, kam palīdzība nepieciešama," teica māc. V. Vārsbergs. Uzrunai sekoja ASV himna, koŗi diriģējot Ernestam Brusubārdim.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes priekšsēdis Ziedonis Ķezbers savā uzrunā uzsvēra jaunatnes centienus, apliecinot, ka jaunieši nevēlas noškirties no latvietības. To veicina arī latviešu dziesma un mūsu dziesmu dienas. Runas nobeigumā viņš jautāja: „Vai nebūtu laiks izbeigt ironizēt par jaunatnes latvisko nevērību, tā vietā palīdzot tai latvietību paturēt un to nostiprināt?"

Diriģentam A. Kalnājam vadot kopkori, svētku dalībnieki pacilātībā nodziedāja mūsu valsts himnu. Tad tika sumināti klātesošie komponisti, diriģenti, kultūras darbinieki: koŗu diriģents Ed. Ramats, žurnāla „Latvju mūzika" redaktors V. Bērzkalns komponisti Imants Sakss, Arvīds Purvs, brīvmāksl. V. Treimanis, 5. vispārējo dziesmu svētku (100 gadu atceres) komitejas priekšsēdis Raimunds Šilders, Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā valdes priekšsēdis Žanis Šmits, Garezera padomes priekšsēdis Verners Treimanis un DV priekšsnieks Vilis Hazners. Rakstveida apsveikumu bija piesūtījis Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs, Roberta un Almas Hiršu, kuŗi dāvinājuši Garezeram flīģeli, sveicienus nodeva skolotājs Hermanis Kreicers, pavēstot, ka R. Hiršs jau ilgāku laiku atrodas slimības gultā. Suminājumus vēl saņēma jaunie mākslinieki, kas koncertēja iepriekšējā vakarā.

Dziļu pārdzīvojumu izraisīja programmas iestarpinājums — cīnītāju sasaukšanās. Pirms dziesmu sākšanās īsu uzrunu sacīja DV priekšsnieks V. Hāzners, norādot, ka līdzīga sasaukšanās notikusi pirms sešām nedēļām DV 25 gadu jubilejā Toronto. Soreiz tā notiek dziesmās. „Šeit mēs reizē atceramies un godinām tos dziesmu tulkus — diriģentus, Robertu Balodi, Vili Eizenu un Robertu Zuiku, kuŗi visdrūmākās bezcerības dienās pulcināja kopā karavīrus - dziedātājus un dziesmās sniedza nacionālā gara stiprinājumu, ko mēs jūtam vēl šodien," teica V. Hāzners, tālāk uzsverot, ka mūsu garīgais spēks un ticība savas tautas nacionālai dzīvei nav mazinājusies. Tas izpaudies Divreizdivi vasaras nometnē, kuŗa nespēja uzņemt visus, kas tajā vēlējušies piedalīties. Līdzīgs stāvoklis vērojams Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursos. Garezera vidusskolas telpas kļuvušas jau par šaurām, lai uzņemtu visus kas tajā vēlētos iestāties. Sekmīgi darbojas arī Minsteres latviešu ģimnazija Rietumvācijā. Viss tas liecina par mūsu gribu pastāvēt arī svešumā, atzina DV priekšsnieks. Cīnītāju sasaukšanās brīdim veltītās trīs dziesmas izskanēja lielā pacilātībā, ilgi šalcot publikas aplausiem.

Dziesmu dienas nobeigumā rīcības komitejas priekšsēdis māc. V. Vārsbergs pateicās visiem, kas sekmējuši tās sekmīgu izdošanos, sevišķi pieminot diriģ. Roberta Zuikas vārdu daudzo pienākumu veikšanā, korim un klausītājiem vēlreiz paciālti vienojoties mūsu tautas lūgšanā: Dievs, svētī Latviju!

Jauno mākslinieku koncertā, piektdienas vakarā piedalījās 8 atskaņotāji. Tā ievadījumā diriģ. R. Zuika norādīja, ka šāds koncerts varējis notikt tikai pateicoties R. un A. Hiršu dāvinājumam — jaunajam flīģelim. Šā koncerta otrs sekmētājs faktors ir bijis pagājušajā vasarā aizvaditie 5. latviešu dziesmu svētki Kanadā, kad Toronto tika sarikots jauno mākslinieku konkurss. Toreiz plašajai auditorijai bija liels pārsteigums par necerētiem darba rezultātiem. Arī jauno mākslinieku koncertā Gaŗezerā vairums atskaņotāju ir toreizējo debitantu. Pats galvenais ir, lai šādi koncerti ar jauno mākslinieku piedalīšanos tiktu organizēti biežāk. ar aplausiem saņemto uzrunu pabeidza R. Zuika.

Jauniešu koncertā sestdien pēcpusdienā piedalījās gaiveno kārt Garezera skolas skolēni, ieskaitot arī mazākos bērnus — nometnotājus. Nometnes un ģimnazijas koŗus diriģēja Guna Skujiņa - Kalmīte. Bez šiem koŗiem koncertā piedalījās arī Rietummičigenas latviešu valodas kursu dalībnieki, dziedātāju un koklētāju ansamblis Ilzes Šmitas un Ilzes Rūķes vadībā. Ar solo priekšnesumiem uzstājās Daina Briede (klavieres) no Milvokiem, Jānis Sedlinš (klavieres) no Čikagas, un Eriks Zušmanis (vijole) no Grand Rapidiem. Abos koncertos pavadījumus spēlēja Anda Zirnīte, bet Maija Baruša savam brālim Imantam. Koncertprogrammu pieteica Osvalds Reinvalds.

Tēlotājas mākslas un daiļamatniecības skati Vasaras vidusskolas telpās sestdien priekšpusdienā ievadīja Garezera administrātors V. Vārsbergs: Preses un literātūras darbinieku saietiem. mūzikas un koŗu koncertiem Gaŗezerā tagad sekojuši mākslinieki un daiļamatnieki. ALAs kultūras biroja mākslas sekcijas vadītājs māksl. Arnolds Sildegs pateicās Garezera vadībai par doto iespēju skati sarīkot, izsakot cerību, ka Garezers varētu izvērsties par vietu kārtējām izlases izstādēm vasarā.

Akvarejus bija izstādījuši Viesturs Aistars (arī ejļas glezna), Jānis Kinēns un Jānis Balks, bet ejļas darbus Nikolajs Riške, Aina Ķinēna, Anita Kaire - Zeltiņa un Alberts Ūdris. Sevišķi bagāts bija daiļamatniecības darbu klāsts, piedaloties daiļamatniekiem no ASV, Kanadas, Vācijas un pat no Austrālijas. Bija skatāmi audumi, izšuvumi un adījumi. ādas izstrādājumi, metalla, māla un koka darbi, kā arī dažādas figūras. Izstādi abās dienās, 14. un 15. augustā, kā to informēja tās vadītājs Vilis Miķelsons, apmeklējušas 1200 personas. ALAs kultūras biroja lietiskās mākslas sekcijas vadītājs Osvalds Grīns pakavējās pie mūsu tautas mākslas senatnē, izsakot prieku, ka aug jauni daiļamatnieki un latviešu jaunatne rod interesi par daiļamatniecību, sevišķi keramiku. O. Grīns iepazīstināja klātesošos ar senlietu krātuves tapšanu un pateicās Vasaras skolu fondam par ierosinājumu, piešķirot arī līdzekļus darba uzsākšanai. Viņš pateicās arī tiem dziesmu dienas dalībniekiem, kas braucot uz Garezeru atveduši mantas krātuvei.

Kopkoŗu koncertam 14. augusta vakarā sekoja zaļumballe „Dziesmulejā". Spēlēja Jāņa Sulaiņa jauniešu orķestris. Vispārējs atzinums, ka 3. dziesmu diena Garezerā ar savu plašo programmu un daudzajiem sarīkojumiem ir pulcinājusi līdz šim lielāko dalībnieku un apmeklētāju skaitu Gerezerā stiprinājusi tautisko apziņu un devusi Garezeram ievērojamu materiālu atbalstu.

E. B.

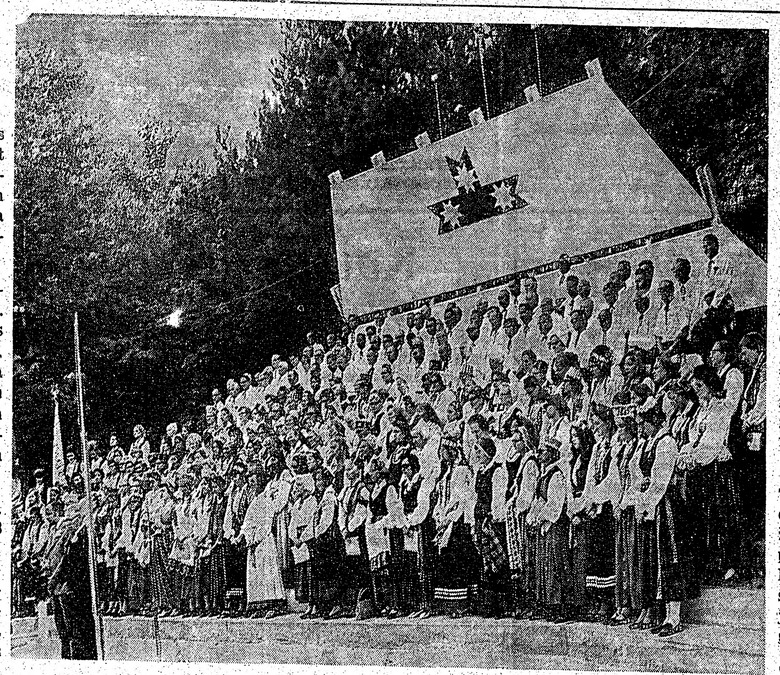

Kopkoris 3. dziesmu dienās Garezerā. Foto: F. Ritums

Garezerā

Teoloģijas studijas

Garezerā no 31. augusta līdz 3. septembrim risināsies teoloģijas studijas un sadraudzības dienas. Šī sanāksme domāta tikai garīdzniekiem un viņu ģimenēm, tāpat LELDAAs pārvaldes locekļiem ar ģimenēm. Programmā priekšlasījumi par teoloģiskiem jautājumiem, pārrunas, filmu izrādes, demonstrējot arī filmu par darbu Klīvlendas apvienotajā draudzē, bībeles stunda un lūgšanas. Dažādo nodarbību vidū pirmo reizi ievītas arī lūgšanas stundas pilnīgā klusumā, ko ļoti iemīļoja šī katoļticīgie. Sanāksmē aicināti arī latviešu garīdznieki no Kanadas.

Daiļrunas sacensības

Valoda ir tautas manta, o radījis tautas gars. Mums ir iespēja to veidot kuplāku, skaistāku. Labi prast runāt ir tāpat kā labi dziedāt vai mūzicēt.. Runāšanu var pacelt līdz mākslas līmenim," atklājot Latviešu skolotāju biedrības rīkotās daiļrunas sacensības Garezerā, teica ALAs izglītības biroja vaditāja palīgs A. Avots, pārējā runas daļā izcelot latviešu valodas lielo vecumu citu tautu valodu vidū un nozīmīgot maz vērības veltītai valodas daudzināšanai..

Pirms dažām stundām bija jau notikušas internās priekšsacensības, kuŗās no 17 jauniešiem 10 piedalījās dzejas un 2 prozas - drāmas lasīšanā, dzeju skandējot no galvas. Pēc Vasaras skolu fonda priekšsēža Dr. R. Markus un DV zemes valdes vicepriekšsēdētāja V. Aparjoda uzrunām un kopīgi nodziedātās dziesmas „Tās balsis" godalgošanas komisija paziņoja, ka pirmā godalga drāmā, tāpat dzejā piešķirta Lucijai Kūleniecei par nolasīto Aspazijas „Sidraba šķidrautu" un A. Riekstes dzejoli „Mūsu spēks". Otro godalgu prozā izpelnījās Ingrida Birze par Z. Mauriņas „Mātes sirds" no esejas „Nāve un mīlestība", bet dzejā — Rasma Šulte par A. Zemdegas dzejoli „Tu atradīsi". Trešo godalgu piešķīra Ingridai Brošai par J. Jaunsudrabiņa „Piemini Latviju" un Haraldam Mazzariņam par L. Breikša „Lūgšana".

Izņemot vienu, visi pārējie uzvarētāji bija Garezera vidusskolas skolēni. Godalgās meitenes saņēma zelta un sudraba saktas, bet Haralds Mazzariņš Nameja grēdzenu. Balvas pasniedza E. Avots, kopīgi ar Dr. R. Marku un V. Aparjodu. Sacensības vadīja žurijas komisijas priekšsēdis A. Lambets (Latv. skol. b-ba) ar locekļiem E. Upermani DV z.v.) un Rubeni (Teātŗa apv.). E. Tauriņu (Milvoku aktieŗu kopa) un E. Reinvaldi (Vasaras sk. fonds). Bez viņu pārstāvētām organizācijām, sarīkojumiem materiālu atbalstu snieguši arī Grand Rapidu skolotāju kopa, Garezera pārvalde un rotkalis A. Grencions.

Sarīkojumā piedalījās ap 200 klausītāju, nobeigumā viens no viņiem, P. Lizenbergs no Kalamazū, izteicās: „Ļoti apsveicami šāda veida valodas demonstrējumi, ko šodien apliecināja pašu jauniešu saistošā interese, lai savas spējas droši parādītu plašas auditorijas priekšā. Tas bija pamācoši visam tam jauniešu pulkam, kas noklausījās, cik labi var runāt tāda paša vecuma draugi. Šos daiļrunātājus sabiedrībai nevajadzētu aizmirst, bet nākotnē aicināt savu sarīkojumu kuplināšanai."

V. Bokis

SODĪT, NEVAR, ATTAISNOT

(Pārnesums no 1. lpp.)

Ar atsevišķām piebildēm savas apsūdzības uzturēšanai debatēs piedalījās arī pats prokurors A. Francis, izsaucot arī dažus liecinieku, tomēr jau pieminēto un vēl vairāku citu jauniešu labvēlīgās liecības par DV organizācijas interesi un nozīmīgo darbu jaunatnes pasākumu atbalstīšanai, prokurora celtos iebildumus ievērojami mazināja. Pēc vairāku DV darbinieku, E. Krūkas, A. Puķītes, V. Aparjoda, R. Šmitmaņa, M. Ķeņģes, J. Tīdemaņa, A. Tīdemanes, K. Bencona u. c. pretpierādījumiem par darbam izdotajiem īpašiem dekļiem, Minsteres latviešu ģimnazijas un citu skolu, kā arī jaunatnes pasākumu atbalstīšanu, konkrētiem piemēriem par jaunatnes darba sekmēšanu vispār, dažādās zemēs, arī prokuroram A. Francim nācās atzīties, ka būtībā līdzīga apsūdzība būtu ceļama pret ikvienu latviešu organizāciju un atsevišķu tautietī, pašam sevi ieskaitot. Pret laikrakstu „Latvija Amerikā" celtos iebildumus jeb apsūdzības sekmīgi atspēkoja agrākais redaktors A. Vinčels, kas nobeigumā apsūdzēto vārdā lūdza tiesu visus celtos iebildumus noraidīt un DV organizāciju attaisnot. DV organizācija jaunatnes darba un pasākumu atbalstīšanā piedalās ar tādu apsvērumu, lai tas netraucētu jau esošo un vispār atzīto jaunatnes organizāciju darbu, kā, piem., skautu un gaidu organizāciju. Tādēļ tām sniegtā galvenokārt tikai materiāls atbalsts, neradot līdzīgus jaunatnes pasākumus pie DV organizācijas. Pēc īsa starpbrīža un apspriedes tiesnešu lēmums, ko apsūdzētiem un klausītājiem paziņoja U. Grava, bija, ka apsūdzības visi punkti pret DV organizāciju noraidāmi pietiekošu pierādījumu trūkuma dēļ. Bet tas nenozīmē, ka DV organizācija nākotnē nevarētu vēl vairāk darīt un rūpēties par latviešu jaunatnes darba sekmēšanu un atbalstīšanu.

Bez šīs apsūdzības izlemšanas un sprieduma pieņemšanas, tiesnešiem jau sabiedriskās tiesas sākumā bija jāizšķir jautājums, vai tie jaunieši, kas zālē ienāca īsās biksēs (daži arī basām kājām) ir tiesas sēdei atbilstoši apģērbti. Arī šo jautājumu tiesneši izšķīra jauniešiem labvēlīgi, jeb: „Sodīt nevar, attaisnot!"

R. Noritis

CĪNĀ PAR LATVIJAS BRĪVĪBU

(Pārnesums no 1. lpp.)

ka vismaz trešai daļai vēstuļu ir vai nu jāattiecas uz Baltijas valstīm, vai Baltijas valstu jautājumu jāsasaista ar kādu ārpolītikas, vai ASV bruņošanās jautājumu. Vēstules, kas attiecas uz Latviju un pārējām Baltijas valstīm, pie katras izdevības atgādina jau minēto Baltijas valstu rezolūciju. Mēs pasvītrojam, ka vairākus gadu simteņus latvieši, igauņi un lietuvieši ir apzinājušies, ka viņu tēvzemes veido Rietumeiropas kultūras priekšposteni vai aizsardzības valni pret krievu imperiālisma agresiju un Rietumeiropas garam pilnīgi svešo civilizāciju.

Mēs neaizmirstam atzīmēt, ka komūnisms ir pats jaunākais krievu imperiālisma izpaudums. Tāpat mēs uzsveram, ka igauņi, latvieši un lietuvieši gan dzimtenē, gan rietumu brīvajā pasaulē dzīvojošie uzskata Pad. savienības koloniālismu Baltijas valstīs kā tumšāko posmu Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēsturē! Šī iemesla dēļ vairāk nekā 6% Latvijas iedzīvotāju dzīvo trimdā, jo mēs uzskatām komūnismu kā lielāko cilvēces mēri un lāstu, ar kuŗu godīgiem cilvēkiem nekādi kompromisi nav iespējami. Vēstuļu rakstītāji, protams, apraksta Baltijas valstu koloniālo izlaupīšanu un izmantošanu, masu deportācijas, privātīpašumu konfiscēšanu, reliģijas vajāšanu un cilvēka elementārāko cilvēcisko tiesību pārkāpšanu Baltijas valstīs. Mēs arī rakstām par krievu okupantiem un koloniālistiem tik ļoti nepatīkamo partizānu karu Baltijā no 1944. līdz 1952. gadam. Mēs atzīmējam arī latviešu leģiona varonīgās cīņas Otra pasaules kara laikā. Mēs saucam vārdā krievu koloniālismu kā tumšāko reakciju un Pad. savienību kā vienīgo privilēģēto koloniju imperiju laikā, kad visas citas koloniju imperijas ir beigušas eksistēt. Mēs neapmierināmies ar prasību atjaunot vienīgi Igaunijas, Latvijas un Lietuvas neatkarību! Vēstuļu rakstītāju tīkla dalībnieki sauc Pad. savienību par tautu cietumu, prasot neatkarību arī Ukrainai, Gruzijai, Armēnijai un citām nekrievu tautām. Mēs neaizmirstam atzīmēt, ka lielkrievu komūnistiskais imperiālisms noslīcināja asinīs Ukrainas un Gruzijas neatkarību.

Kā jau minēju, mūsu vēstules ir arī ietekmējušas daudzus amerikāņus rakstīt vēstules, prasot neatkarības atjaunošanu Baltijas valstīs. Ir pat tādi amerikāņu laikraksti, kur sistēmatiski parādās lasītāju vēstules un raksti par Baltiju.

Krievu koloniālās imperijas pamati sāk jau šķobīties. Vesels saprāts liek mums domāt, ka lielkrievu komūnistu un citu šā gadsimteņa tumsoņu centieni uzturēt Pad. savienības koloniālo lekārtu sabruks kā laika garam neatbilstošs mēģinājums griezt atpakaļ vēstures un cilvēces progresa ratu. Mēs ceram, ka arī latviešu tautai pienāks tās dienas, kādas jau bauda Afrikas un Āzijas tautas — valstiskā neatkarība. Tikai pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas atkal sāksies latviešu dzīves augšupeja un progress, kas, kā mēs to ceram, būs nepārtraukts latviešu tautas labklājības laiks.

Lietiskās mākslas skates fragmenti Garezerā

Foto: F. Ritums

Minsteres ģimnazija aicina

Cenšoties arī no savas puses darīt, kas iespējams, lai nodrošinātu ilgākas pastāvēšanas iespējas Minsteres latviešu ģimnazijai, šis latviešu gaismas pils Eiropā skolēnu pašpārvalde atsūtījusi mūsu laikraksta redakcijai sekojošo aicinājumu latviešu jauniešiem:

„Piebiedrojies Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņu saimei!

Kļūt par vācieti, zviedru, angli, amerikāni, kanadieti — nav liela māksla. Tavs dzīves uzdevums ir saglabāt latvietību un sniegt to tālāk nākamām paaudzēm.

Vai vēlies asimilēties? Tādā gadījumā Tava klātiene nav vēlama, — ar Tevi mums vairs nav nekā kopīga!

Vai vēlies palikt latvietis?

Tādā gadījumā piebiedrojies mūsu mazajam pulciņam! Tava klātiene Minsteres latviešu ģimnazijas pastāvēšanai nākotnē ir nepieciešama.

Tava vieta mūsu skolā ir vēl brīva — iestājies!

SAV. VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● Okupantu pārvaldītās Rīgas apmeklētāju skaits no Grand Rapidiem šovasar bijis vēl nieciģāks. Rudenī Rīgu apmeklēt nolēmuši tikai pāris tautiešu. Tā kā apmeklētājiem atļauts pabūt vienīgi Rīgā, tad kāds no atbraucējiem mūsu dzimteni salīdzina ar lielu koncentrācijas nometni, kad iespējas tikties ar piederīgiem tur esot vienīgi dažādu spiegu, novērotāju un izsekotāju uzraudzībā.

● Federālā valdība piešķīrusi 7091 dol. Ajonijas valsts slimnīcas terapijas departamentam dažādu pētījumu izdarīšanai, kur par medicīnas vadītāju darbojās Dr. A. Birzgalis. Pēdējais paskaidro, ka šo summu izlietos jaunu piederumu un materiālu iegādei.

● Latvijā bijušo mežu departamenta grāmatvedības un finanču daļas vadītāju Augustu Zelmeni viņa 85. g. mūža atcerē 13. augustā, meitas un znota V. Graubes mājā, sveica māc. Kr. Hermanis, bet draudzes un padomes vārdā — K. Valdus. No Mežvidu pārvaldes jubilāru apsveica J. Zieditis un no latviešu mežkopju un meža darbinieku ASV kopas prof. R. Markus, pasniedzot veltes.

● Māc. J. Kraukļa draudzes priekšnieks O. Bēmanis no Sidnejas ciemojās Grand Rapidos, apmeklējot māc. Kr. Hermani u. c. pazīstamus un draugus.

BOLTONA (ASV)

● Voldemārs Kupris ar dzīvesbiedri Vilmu daudzu viesu vidū šajās dienās atzīmēja savu 60. dzimšanas dienu. Jubilāra ģimene svētīta pieciem bērniem. Meita Ilze nūle kā beigusi universitāti un gatavojas maģistres gradam. Dēls Valdis ir sekmīgs gleznotājs un darbojas kā mācības spēks augstskolā, bet Imants ir virsdienesta instruktors aviācijā. Dēls Juris atrodas obligātā kara dienestā.. V. Kupris dzimtenē bijis būvuzņēmējs, savam arodam būdams uzticīgs arī trimdā.

—s

DETROITA

● Latviešu virsnieku apvienības Mičigenā rīkotos dārza svētkos kpt. J. Bērziņa ģimenes mājā bija sapulcējušies vairā nekā 30 dalībnieku, no kuŗiem pieciem vienā mēnesī iekrita dzimšanas dienas, diviem apritot pilniem 70 mūža gadiem. Īsu uzrunu sacīja apvienības priekšnieks kpt. T. Volbergs, kas bija arī viens no 70-gadniekiem un saņēma vanadžu pasniegtos ziedus un kligeri. Korporācijas kopas seniors S. Rudzītis uzsvēra studentu līdzdalību kaujas laukos. Latviešu apvienības Detroitā sveicienus nodeva kpt. V. Cepļevičs, bet no DV apvienības Detroitā tās priekšnieks ltn. St. Logins, kas abi ir arī virsnieku apvienības locekļi. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši Strēlnieku kopa De troitā, ASV vanadžu priekšniece A. Tīdemane, ASV DV valdes locekļis A. Tīdemanis u. c. Bija apzinātas un ielūgtas arī vairākas bijušo virsnieku atraitnes. Par azaidu rūpējās dāmu komitejas priekšniece Z. Bērziņa ar palīdzēm.

T. V.

DARBĪGA KARAVIRA MŪŽS

Latvijas armijā viens no audzināšanas un apmācības balstiem bija virsdienesta instruktoru saime, kas gadu gaitās bija ieguvusi lielu pieredzi un būdama visciešākā saskarē ar saviem apmācāmiem agrās rīta un vēlās vakara stundās, ietekmēja un veidoja iesaucamo kontingentus no ierašanās brīža pulkos līdz to atvaļināšanai no dienesta. Ar jo sevišķi plašu pieredzi bija tie, kas savu dienestu bija jau sākuši bij. Krievijas armijā un rūdījušies cīņās Pirmā pasaules un Latvijas atbrīvošanas karā. Kā viens no tādiem jāmin Otto Eliņš Detroitā, kas šajās dienās atskatījās uz 75 mūža gadiem. Dzimis Zemgalē, Codes pagasta lauksaimnieka ģimenē. 1915. gadā vēciešiem okupējot Kurzemi, Eliņam bija jādodas bēgļu gaitās, iestājoties brīvprātīgi latviešu strēlniekos. Pēc instruktoru kursu beigšanas Jurjevā, iedalīts 8. Valmieras strēlnieku bataljonā, piedaloties kaujās pie Ķekavas. Ziemsvētku kauju laikā smagi ievainots, bet pēc pusgada ārstēšanās slimnīcā, atgriezies frontē un 1917. gadā piedalījies kaujās pie Juglas. Dzimtenē iestājies dienestā 10. Aizputes kājnieku pulkā Daugavpili, bet 1931. g. pārcēlies uz 1. Liepājas kājnieku pulku, ilgus gadus pildot rotas virsseržanta pienākumus. 2. pasaules kara laikā cīnījies pret padomju okupantiem. 1944. gadā devās bēgļu gaitās uz Vāciju, apmetoties Augsburgā un vēlāk darbojoties nometnes bēgļu komitejā. ASV ieceļoja 1951. gadā, strādājot eksistences darbu Detroitā un rosīgi piedaloties sabiedriskā dzīvē. Ieņēmis amatus Latviešu apvienībā, Sv. Pāvila draudzē, DV apvienībā, piedalījies latviešu strēlnieku Detroitas kopas organizēšanā, kur joprojām pilda sekretāra un kasiera amatu un vairākus gadus bijis arī Latviešu nama fonda valdes priekšsēdis. 1982. gadā aizgājis pelnītā atpūtā.

Valters Zirulis

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

NEMAKSĀJIET VELTI UZ IEMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MAZAS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Markham — Lawrence: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar izbūvētu pagrabu, 2 virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš. Iemaksa $3500.

Victory Park — Eglinton: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja. Divas izbūvētas istabas pagrabā, 2 vannas istabas. Privāts iebraucamais ceļš. Pilna cena $28.700, iemaksa $3000. 7002$gaucrb.8

Yonge — Lawrence: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, garāža. Kopējā cena $30.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM BEZ GALVINIEKIEM UZ NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT
UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. IETEICAMO VAI VISU NEPIECIEŠAMO INFORMĀCIJU MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISA PILSĒTA.

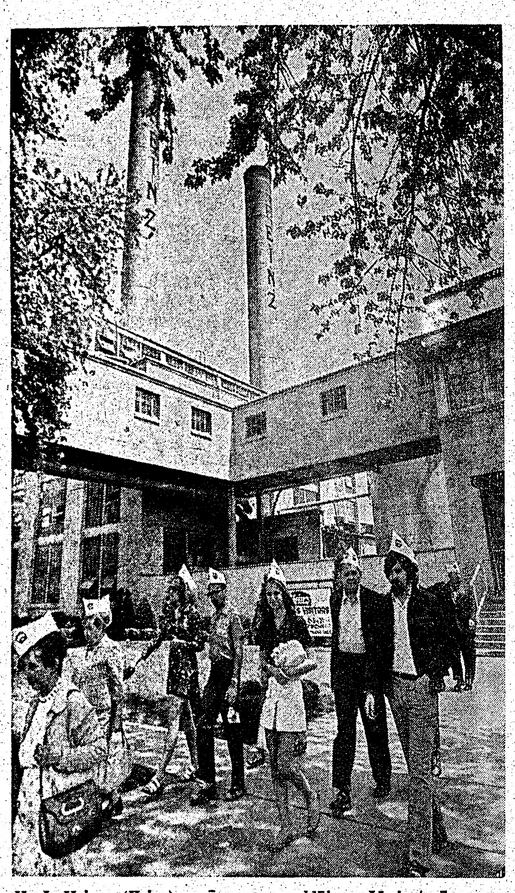

H. J. Heinca (Heinz) uzņēmuma apmeklējums Limingtonā.

Kalnu burviba

Rokiju kalnos, Kolorado, varot kļūt bagāts, jo tur esot zelts. Tomēr tikai retam tur kādreiz laimējies atrast lielāku zelta gabalu, lai atmaksātos kļūt zeltracim. Šajā gadsimtā gandrīz nav dzirdēts par šādu pasakainu laimi.Kolorado zeltraču nav daudz, lai viņus redzētu un manītu. Viņu cerības no rītiem vienmēr ir lielas, jo varbūt diena atnesīs sengaidīto laimi ar lielu zelta gabalu. Bet vakarā, pēc smaga darba, cerības ir zudušas, jo diena laimi neatnesa. Tomēr, gulēt ejot, tie atkal sapņo par rītdienas laimi...

Kolorado kalni ir augsti un ceļotāju acij patīkami. Ceļi iet augstu kalnos, līdz 13.000 pēdu, bieži pāri sniega robežai. Kalnu galos balti sniega plankumi. Augstākie kalni pārsniedz 14.000 pēdu. Divos no tiem ir speciāli būvēti ceļi tūristu vajadzībām. Kā vareni milži tie viens otru grib pārspēt augstumā, krāšņumā vai mežonīgumā. Gar abām ceļa malām stiepjas kalnu rindas, acs gandrīz nespēj visu skatīt, kas vēl grūtāk, ja jāvada mašīna. Moderni būvētie ceļi benzīna kumelam nerada grūtības, tikai pret kalnu ar kāju stingrāk jānospiež degvielas pedālis.

Rokiju kalni ir viltīgi. Tajos dažreiz lietus un negaisa mākoņi savelkas tik ātri, ka braucējs nepamana, ka nošķil zibens un nodūc pērkons. Kad lietus līst, tas gāž tā, ka ceļu nevar pārredzēt un šinī laikā varbūt labāk būtu, ja auto apmainītu pret laivu...

Vienalga, uz kuru pusi no Denveras brauc, jābrauc uz kalniem, uz rietumiem vai dienvidrietumiem, pat vairākas dienas! Ganisona upes izgrauztais Melnais kanjons ir 1800 līdz 2500 pēdu dziļš, bet šaurākajās vietās tikai ap 1300 pēdu plats. No augšas raugoties, redz tumšas klintis, kur apakšā tek maza upīte. Vairākās vietās upīte „pazūd", jo kanjona apakšējo daļu nav iespējams saskatīt. Ganisona Melnā kanjona nacionālais plemineklis ir ap 10.000 pēdu augstu, bet tas izveidots kā galda virsma. Braucot ar mašīnu, ir iespaids, ka brauktu pa līdzenumu. Tikai tālumā var redzēt kalnus, kas neliekas augsti, kaut gan paskaidrojumi parkā rāda, ka tie ir pāri 14.000 pēdām. Šādu galda virsmai līdzīgu veidojumu Kolorado nav retums un tos sauc par „mesām". No šīm virsmām dažreiz skatam atklājas daļas ielejas, bet skatoties no ielejas uz „mesām", tās pa lielākai daļai atgādina nobrukušas dzeltenas klinšu sienas. Tajās aug sīki ozoli, paegļi vai „dzīvības kokiem" līdzīgi krūmi.

Tikai ap 60 jūdzes uz rietumiem ir Kolorado nacionālais pieminekliš. Šeit no ielejas atkal jābrauc galdveidīgajā kalnā. Pa vārtiem iebraucot parkā, atklājas lielisks skats. Daba sarkanajā smilšakmenī atstājusi veidojumus, kas atgādina indiešu tempļa drupas, galvenokārt apaļās formās. Daža klints atgādina cilvēka galvu ar kroni, cita — varena sabrukuša tempļa sienai līdzīga, vēl cita likās kā pareizticīgo baznīcas torņa „sīpols". Ceļš izvijas pa asiem un stāviem līkumiem, kas braucējam piesardzības dēļ neļauj baudīt dabas krāšņumus, bet līdzbraucēji nebeidz priecāties par neparastiem veidojumiem. Vietām ir dziļas aizas, kas izveidojušās miljonu gados. Pēc nobrauktām 23 jūdzēm ceļš atkal „nokāpj" ielejā, atkal veidojot skaistus skatus.

Jūta pazīstama ar skaistiem kalniem un klinšu veidojumiem spilgtās krāsās. Tās ir gan tumši sārtas, mālam līdzīgas, gan smilšakmens sārtumā pelēcīgi zaļas vai arī spilgti dzeltenas. Laiks bija neparasti karsts, pēc vietējiem apstākļiem taču ne karstāks kā citus gadus, bet salīdzinājumā ar Ņujorku tas likās nepanesams.

Nedaudz jūdzes no Jūtas robežas, Kolorado pusē, ir mazs miestiņš — Raifle. Tas būtu neievērojams punkts ceļu kartē, ja šeit nebūtu projektēts kaut kas „speciāls". Miestiņa tēvi sadomājuši, ka miestiņu vajadzētu kaut kādā veidā izcelt un sarunājuši bulgāru mākslinieku no Ņujorkas, kas solījies uzcelt „aizkaru" pāri ceļam un Rafles upītei. 1250 pēdu platais un 180 — 250 pēdu augstais „aizkars" svēršot ap 8000 mārciņu un tas būšot iekārts stiprās tauvās, atstājot vidū eju, lai satiksme pa ceļu varētu kustēties. Tāda paša eja būšot atstāta arī Rafles upītei, lai tās ūdeņi bez traucējumiem varētu plūst uz Kolorado upi. Lai aizkars neuzkristu kādam uz kakla, tad darbs apdrošināts par 1 miljonu dolaru. Nauda savākta, pārdodot 40 akcijas par 10.000 dol. katru, ko pa lielākai daļai iegādājušies mūzeji Eiropā. Aizkars nav vēl pilnīgi gatavs, bet autors domā, ka to varēs pabeigt tuvākā laikā.

Pirmatnējā daba un tās piasums apņem Jūtā. Var ceļot desmitām jūdžu, kad neredz ne vienas apdzīvotas vietas. Ir apgabali, kur redz tikai smilti vai klintis, dažbrīd parādoties retiem zāles kušķiem, kurus kāri plūc zirgi vai aitas. Visādās krāsās un veidojumos redzamas klintis, kas laujas katra iztēlei. Šie dabas veidojumi sevišķi krāšņi redzami tur, kur tikko atklāts jaunveidots ceļš. Tas būvēts cauri tuksnesim un kalniem, vispirms pabeidzot tikai ceļa vienu pusi, pa kuru norit satiksme abos virzienos, jo ceļš būvēts divās līnijās. Tuksneša svelme spiežas iekšā pa mašīnas atvērto logu. Siltums tiktāl nogurdina, ka tūristi kļūst vienaldzīgi pret krāšņajiem dabas skatiem. 107 jūdžu garajā ceļā posmā nav pat iespējas uzpildīt mašīnai degvielu, ne arī dabūt kādus aizspirdzinājumus. Brīnums, kā mormoņi ar saviem pajūgiem un lielajām kulbām spēja ceļot cauri tuksnesim un apmesties pie Lielā sāls ezera? Varbūt tā bija viņu ticība, ka nāks labāki laiki un viņu Dievs dos tiem kādu apsolītu zemi.

Braucēju nav daudz, neredz arī smagās mašīnas ar kravām. Varbūt tas tāpēc, ka kādā vietā, ceļam krustojot dzelzceļu, tilts nebija pietiekami augsts, lai smagās kravas mašīnas un tiktu cauri brauktuvei. Visu dienu redzami tikai kalni, kaili klinšu bluķi, vai apaugušī ar sīkiem paegļiem, kam te dots lepns nosaukums — nacionālais mežs.

V. Irbe

Čaklie...

(Pārnesums no 2. lpp.)

tobrīm, apmeklē salu. Rudenī daudz tūristu ierodas uz gadskārtējām fazānu medībām. Fazānus šīm vajadzībām izperina un audzina īpašā perinātavā, kurā saulespuķu ēnā pastaigājas jaunie cālīši. To apņem drošu tīkls, ar kuru apklāta arī virspuse, lai putni, lielāki paaugušies, neizlidotu un netiktu pa visu salu, bet tos izlaiž medību laikā. Kad pavadonis ekskursantu auto izvadija pa salu, ceļam pārskrēja dažs pērnā gada fazāns, liekas, no tiem, kas bija paglābušies iepriekšējā rudenī no mednieku lodēm.

Uz salas atrodas arī dažas vecas ēkas, celtas 1814. gadā, vairākas baznīcas, pasta iestāde, viesnīcas, kotedžas", lidlauks un arī reibinošu dzērienu pārdotava, tāpat vairāki restorāni, jau minētā fazānu farma un citas sabiedriskas ēkas, arī skaistas plūdmales. „Pelee Island" viesnīcā, kur pārnakšņojām, ēdamzāle un bārs dekorēts dažādu kalibru šautenēm un fazānu bildēm, acīmredzot, lai viestu uzmanību uz salas galveno atrakciju — fazānu medībām, kas to audzinātājiem dod ievērojamus ienākumus, bet šā sporta cienītājiem izpriecu, ņemot vērā arī vairāk tūristu, kas ierodas no ASV un Kanadas ietzemes.

V. Sildare

Bezdarba pabalstu
summa palielinājusies,
sākot ar 27. jūniju
Un tas bija vēl tikai sākums

Ja esat apdrošināti pret bezdarbu, bet zaudējat darbu, jums tiesības uz lielāku pabalstu, sākot ar 27. jūniju, jo ar šo datumu sākās jaunās pabalstu likmes.

Pabalsti tagad atkarīgi no ienākuma.

Ja esat bezdarbnieks, varat saņemt pamatpabalstu, t. i., divas trešdaļas no savas caurmēra izpelņas, — sākumam.

Vai arī trīs ceturtdaļas no savas izpelņas, ja tā bija 50 dol. nedēļā vai mazāk un jums ir apgādājamie.

Katrā gadījumā saņemsit līdz 100 dol. maksimālā pabalsta.

Dažos gadījumos pat 51 nedēļu, ja darbu visā Kanadā vai arī jūsu distriktā tiešām grūti atrast.

Jums tagad arī daudz vieglāk kvalificēties bezdarba pabalstam nekā agrāk: t. i., ja esat nostrādājis tikai 8 nedēļas pagājušajā gadā.

Un pirmo reizi — ja nekā nepelnat—jūs varat saņemt līdz 5 nedēļām pabalstu, ja jums bija jāpārtrauc darbs slimības vai arī dzemdību dēļ.

Mēs esam arī iesaistījuši savā personālā īpaši apmācītus intervētājus, kas var palīdzēt jums atrast īsto ceļu jauna darba sameklēšanā.

Līdz šāgada beigām jūsu atvilkumi bezdarba apdrošinājumam būs mazliet lielāki, ja jūsu nedēļas izpelņa ir vairāk nekā 110 dol.

Bet nākošajā janvārī, kad apdrošinās pāri par miljonu jaunpienācēju, iemaksu likmes pazemināsies ikvienam.

Tā — 27. jūnijs bija tikai sākums jūsu jaunajam bezdarba apdrošinājumam.

Pilnīga informācija atrodama „Guide to the New Unemployment Insurance — Information for Employees".

Lai saņemtu savu kopiju, zvaniet vai iegriezieties vietējā Unemployment Insurance Commission birojā.

Šis ir sākums kaut kam lielam.

The New
Unemployment Insurance
Unemployment Insurance Canada
Assurance-chômage Canada

R. Blaumaņa...

(Pārnesums no 3. lpp.)

spilgti raksturi. Bet — visvairāk tā labā, latviskā gaisotne, kas priekškaram atveroties, nāk no skatuves. To radījis nevien izcils drāmatiķis, bet liels cilvēks, liels latvietis, savas tautas pazinējs." Šeit jāpiebilst, ka šoreiz latvisko gaisotni samaitāja jau minētās šūpojošās durvis. Kādā citā vietā Lita Zemgale saka: „Pagājuši 78 gadi, kopš Blaumanis sarakstījis Ļauno garu. Vai šāsdienas teātŗa apmeklētājs Ciruļos sastapa saviešus? Es domāju — jā, jo Ciruļu saimnieki nav nekādi svešinieki. Dzīvot un valdīt kārā saimniece Anna, pēc avīzē izlasītās vēsts par loterijā laimēto naudu, apreibst kā mušiņa pavasarī. Viņa jau jūtas piederīga „augstākai kārtai". Arī pieticīgais darba rūķis, saimnieks Jānis sāk sapņot, ka rīt viņš nedzers vairs ūdeni, bet vīnu. Naudas spēks un vara kā šodien, tā tais laikos, ir milzīga."

Tālāk dosim vārdu kritiķim K. Freimanim un paklausīsimies, ko viņš saka par Blaumani un Ļauno garu. Viņš iesāk ar Blaumaņa konstatējumu: „Naudai allaž ļet līdzi ļauns gars" un tad komentē: „Neatkarīgi no tā, ko par šo Blaumaņa tezi domā mūsu krājaizdevu sabiedrības, mūsu dienu skatītājs ir un paliek skeptisks. Ļaunais gars cilvēku tā dīda, ka viņš nevar būt laimīgs. Bet kas ir laime? Gaišā sajūta pēc labi padarīta, interesanta darba. Un to var izjust tikpat labi bagātais kā nabagais. Viduslaiku doma, ka naudīgajam ir morālā ziņā jāiet bojā, ir nieki."

K. Freimanis turpina: Ļauno garu mūsu dienās sauktu par problēmu spēli. Tas nozīmē, ka darbība izaug no temas, ne raksturiem. Tas nozīmē arī to, ka aktieriem pašiem jālēpūš tēlos dzīvība. Kas šo problēmu spēlē padara dzīvu, ir Blaumaņa gaišais skatījums un humors: jauniešu mīlestības raizes, tautā noskatītie tēli, viņu valoda un īpatnējā izrīcība, jocīgie notikumi ar žīdu. Atskatoties var apgalvot, ka Blaumanis šodien vairāk dzīvo kā komēdiju un tautas lugu rakstnieks un mazāk kā traģēdiju autors un ideju sludinātājs."

Vēl gribas piezīmēt dažus vārdus, lai varētu nobeigt ar to pašu, ar ko iesāku. Izrādes starbrīžos un arī pēc izrādes dzirdēju daudz neapmierināto attieksmē uz dekorācijām. Ja tā labi padomā, nevaru atcerēties pat neviena, kas būtu teicis kaut ko labu par tām. Tagad paliek jautājums: kādu redzēsim nākošo Blaumaņa izrādi uz Sidnejas latviešu teātŗa skatuves — ar vai bez dekorācijām? Cerēsim, ka tā vismaz nebūs ar abstraktām dekorācijām...

Ed. Smugajs

71. gada
automašīnas par izpārdošanas cenām
Chevrolet-Chevelle — Cameo — Oldsmobile — Chevy II — Vega
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālrunis HO 6-1131
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
Toronto Latviešu misijas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl.
9 — 930
Niagaras WHLD raidītājs
(viļņa 1270)
Informācija: tālr. Toronto
261-4218.

KANADAS BAZNICAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, telefons 921-3327, 200 Balmoral Avenue.

Mācītājs A. Cops, 38 Balaby Cr., Don Mills. Tālrunis 449-4087.

Sv. Andreja draudze, tel. 924-1503, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā Toronto 9.

Jūlijā un augustā mācītājs lielāko daļu uzturēsies Sidrabenē. Vajadzības gadījumā zvanīt: dzīvokli 449-4087, vai Sidrabenē 878-9016.

29. augustā plkst. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Avenue.

29. augustā, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., S.

Laulāti: Ēriks Edmunds Ekmanis un Carolyn Jane Fenton.

29. aug. pl. 11 dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Telefons HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

Dievkalpojumu draudzē nebūs: 5. septembrī.

29. augustā plkst. 7 vakarā baznīcā dievkalpojums.

Izņemot iesvētību un kapu svētku dievkalpojumus — visi dievkalpojumi notiek igauņu ev.-lut. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut.Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

29. augustā dievkalpojums nenotiek.

5. septembrī dievkalpojums baznīcā plkst. 2 pēcp.

12. septembrī dievkalpojums baznīcā plkst. 2 pēcp.

19. septembrī dievkalpojums nenotiks.

26. septembrī dievkalpojums baznīcā plkst. 2 pēcp.

SARĪKOJUMU KALENDARS

TORONTO

4. sept. pl. 7.00 vak. rudens sarīkojums Tālavā ar L. Auzānes-Ticmanes uzvedumu Zarāna nedienas rež. E. Jurševska vadībā.

26. septembrī — plkst. 7 vakarā Bickford Park vidusskolas zālē Amerikas latv. teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrādes, Anšlava Eglīša „Bezkaunīgie veči" atkārtojums.

2. oktobrī — Latviešu nama 7 gadu atceres sarīkojums ar DV teātŗa priekšnesumiem un deju.

SV. KATRĪNAS

11. septembrī — plkst. 10 no rīta Makšķernieku un mednieku kluba eksternās šaušanas sacīkstes „Gun" kluba šautuvē.

11. septembrī — plkst. 8 vak. balle 101 Garnet Str. Rīko Sv. Katrīnas mednieku un makšķernieku klubs.

Daugavas Vanagu Grāmatnica

Latviešu namā 491 College St., Toronto 174, tālrunis 921-7121
Darbdienās no plkst. 12—8 vak., sestdienās S L Ē G T S

Piedāvā dāvanām un pašu vajadzībām:
- GRĀMATAS, visjaunākos izdevumus ieskaitot
- KERAMIKU
- KOKA IZSTRĀDĀJUMUS — pūra lādes, šķīvjus, svečturus, standartiņus
- AUDUMUS — sedziņas, spilvenus, grāmatu zīmes
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — atslēgu maciņus, naudas makus, albumus, viesu grāmatas, adrešu grāmatas, grāmatu zīmes
- LATVIEŠU SKAŅU PLATES
- APSVEIKUMU KARTĪTES

Apskatiet — varbūt kas noder!

Divu Ķīnu politika

Pēdējās dienās ASV ārlietu ministrijas pārstāvji satikās ar draudzīgo zemju reprezentantiem, lai apspriestu stratēģiju, kā paturēt Formozu Apvienotajās nācijās un tādējādi Vašingtona varētu ar tīru sirdsapziņu balsot par Pekingas uzņemšanu šajā pasaules organizācijā. Vašingtonai jāiegūst ģenerālsapulces piekrišana, ka Formozas eventuālā izraidīšana no AN ir „svarīgs jautājums", kam nepieciešams divas trešdaļas vairākuma.

Ārlietu ministrs Rodžers uzmanīgi izvairās minēt „divu Ķīnu politiku", kuŗu, cik zināms, abas puses noraida, bet viņš secina, ka pasaules reālitātes prasa, lai Pekinga un Taipeja būtu pārstāvētas Apvienotajās nācijās. Par reālitāti Rodžers uzskata Čangkaišeka valdības absolūtu Formozas pārvaldīšanu, tāpat kā Maocetunga režīms ir absolūta kontrole pār Ķīnas cietzemi. Piezīmējams, ka tikai 35 no 127 Apvienoto nāciju valstu līdzdalībniecēm ir lielāks iedzīvotāju skaits kā Formozai ar 14 milj. iedzīvotāju.

Vašingtonai, varbūt, būs grūtības nodrošināt „svarīga jautājuma" rezolūcijas pieņemšanu ģenerālsapulcē, kas pagājušo gadu ar nesekmīgo 49 pret 51 rezultātu balsoja par sarkanās Ķīnas uzņemšanu un Formozas izraidīšanu. Sekmju gadījumā radīsies tālākas problēmas. Pekinga ir norādījusi, ka neiestāsies Apvienotajās nācijās, ja tur par dalībnieci paliks Formoza. Ķīnas ziņu aģentūra apzīmēja ASV politiku par „ačgārnu, absurdu, nelegālu un veltīgu". Bez tam jāievēro Formozas nostāja. Vai Čangkaišeka lepnums atļaus viņam oficiāli atzīt, ka viņš ir mazākuma valsts pārstāvis un nevis pasaules vara? Formozas sūtnis ASV sacīja, ka viņa valsts nekādos apstākļos nevar dalīties ar Pekingu sēdeklī AN, bet viņš nogaidīs savas valdības instrukcijas oficiālai atbildei uz Vašingtonas lūgumu dēļ Formozas valdības politikas noskaidrošanas. Ja Formoza piekritīs ASV plānam, tad Čangkaišekam būs jāpārvedo savu pēdējo 2 dekadu politika kā vienīgajam likumīgajam Ķīnas vadītājam. Tā būtu rūgta patiesība ārlietu politikā un nopietni atbalsosies Formozas iekšējā politikā.. Valdot Formozu ar iegānstu, ka tā būtu visas Ķīnas valdība un uzspiežot cenzūru, slepenpoliciju un citas represīvas taktikas, Čangkaišeks ir izveidojis un pārvalda Formozas likumdošanu pēc vecās ķīniešu satversmes, kur Formoza bija pārstāvēta kā viena no daudzajām provincēm. No parlamentā (Yuan) 760 sēdekļiem 17 bija piešķirti Formozai. Nacionālā sapulcē Formozai bija 32 no 2961 sēdekļa.

Liekas neticami, ka Čangkaišeks vēlēsies pasludināt Formozu par salas republiku, atmest savu elektorālo sistēmu un noturēt brīvas vēlēšanas. Tikpat nenovēršami vairums ķīniešu Formozā jūt, ka izsapņojuši savu sapni par internacionāla statusa iegūšanu kā visas Ķīnas pārstāvniecība.

LITERĀTU . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

ņas · Kalmītes vadībā. Baznīcēni dziedāja dziesmas, ko bija sacerējuši Ilze Liepiņa, Kārlis Tālbergs un Ernests Brože.

Ka putniņi ir dažādi, to lieku reizi, gan svinīgi, gan nerātni apliecināja arī literātu dienas. Un ne tikai to — tāpat, kā šīs „dienas", arī latviešu papildskolas un jaunieššu nometnes ir dažādas. Bet visspēcīgāk daudzo apmeklētāju apziņās iegūlās apliecinājums, ka Garezers visā Amerikas kontinentā, varbūt, pat visā pasaulē, patlaban ir tikai viens — lai cik tādu nosaukumu dažādo valodu ceļa kartēs. Tas jaunos putniņus mudina čivināt latviski, teikt latvisku dzeju, dziedāt latvisku dziesmu, un dara to rādīdams jaunus apvāršņus, jaunas takas un jaunus ceļus pāri robežām, aizspriedumiem un jūrām. Tas nepropagandē tuksnesi. Tas nelolo un nelutina, bet arī neaizliedz un nenosoda. Tas neved atpakaļ, bet stiprina un vērš skatus uz priekšu. Tas gatavo dienām, kas vēl dzīvojamas, kas nāks pēc 5, 25 vai 125 gadiem, bet — kas nāks. Kas — nāk!

Osvalds Liepa

Top 3. Eiropas dziesmu svētki

(Pārnesums no 2. lpp.)

uz priekšu. Līgumu parakstīšana paredzama vēl šoruden. V. Lēmanis ziņoja par informācijas daļas līdzšinējo darbību un plānojumiem nākotnē. Kā Latgales preses pārstāvis informācijas daļā iesaistīts V. Locis.

Pārrunājot dziesmu svētkos paredzēto teātra izrādi, J. Andrups nāca ar priekšlikumu aicināt izrādi sagatavot Stokholmas latviešu teātra trupu, atstājot spēlējamās lugas izvēli rīcības komitejas ziņā. J. Andrupa priekšlikumu vienbalsīgi pieņēma.

Atcelā no Lesteras rīcības komitejas priekšsēdis L. Apkalns Londonā apspriedās ar mūzikas daļas vadītāju A. Jērumu, kas bija aizkavēts Lesterā dziesmu dienu laikā, sakarā ar intensīviem kopkora mēģinājumiem. A. Jērums nodeva rīcības komitejai 3. Eiropas latviešu dziesmu svētku kopkoŗa koncerta programmu.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto 174
izīrē telpas
sarīkojumiem ■ viesībām ● klāj viesību galdus ●
Tel. 922-2931

apdrošināšana *plus*
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
TEL. 759-0260

„WEBSTER" VĀRDNĪCAS
bibliotēku izmēra 1970. gada izdevums pilnīgi jaunās kasetēs. Cena $45.00. (Pārdodam par $15.00). Atskaitiet 10%, ja gadījumā pasūtināt 6 vai arī vairāk
Pasūtiniet:
NORTH AMERICAN LIQUIDATORS
58—158 2nd. Ave., N. Dept. 0-664 Saskatoon, Saskatchewan.
C.O.D. pasūtinājumiem pievienojiet $1.00, atlikumu plūs C.O.D. izdevumus samaksāsit pie saņemšanas. Gadījumā, ja neesat apmierināts, 10 dienu laikā sūtiet atpakaļ pilnai atmaksai. Bez starpniekiem. Katrs sējums apzīmogots „Not for resale".

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām. (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju) DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI —
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
O T R Ā S T Ā V Ā
ATVĒRTS BIEDRIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI NO PL. 4 p.p. — PL. 1 NO RĪTA
SESTDIENĀS NO PL. 12 DIENĀ — PL. 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām.
Uz redzēšanos!

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
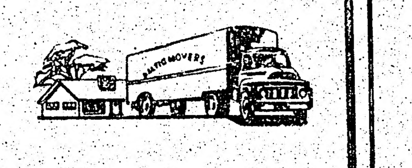
BALTIC MOVERS
tālr. 534-1403, Toronto

Lielākais un labākais veikals Kanadā s p e c i ā l i
EIROPIEŠU DELIKATESĒM
vislabākā kvalitāte, plaša izvēle un mērenas cenas
tip-top MEATS
delicatessen
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Don Valley Parkway)

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

1971. GADA VASARAS MŪZIKAS FESTIVĀLS
Toronto pilsētas padome, parku un atpūtas departaments sadarbībā ar Toronto mūziķu apvienību, ar skaņu plašu rūpniecības uzņēmumu un Toronto Daily Star fondu atbalstu priecājas paziņot sekojošās programmas:
29. AUGUSTA — 2. SEPTEMBRA NEDĒĻAI
SVĒTDIEN, 29. augustā
2.30 pēcp. High Park — 48 skotu kalniešu militārā kapella, 48. skotu kalniešu dūdu un bungu koncerts.
2.30 pēcp. Kew Gardens — Kanadas karaliskā pulka kapella ar Judith LeBane un Stan Kane piedalīšanos
5.30 pēcp. High Park — Ērģeļu koncerts — Ronnie Padgett
TREŠDIEN, 1. septembrī
12.15 Nathan Phillips Sq. — Angus MacKinnin — skotu revija
CETURTDIEN, 2. septembrī
8.00 vak. Nathan Phillips Sq. — 411. skvadrona komandas kapella ar Bozha Grahovic piedalīšanos

IMANTA PARCEL SERVICE
atkal uzsākusi darbu jaunās paplašinātās brīvostas telpās
un piedāvā saviem klientiem augstākās kvalitātes Dānijas pārtikas produktus par mērenām cenām, tāpat angļu un dāņu vilnas ķemdzijas uzvalku un kostīmdrānas, franču un šveiciešu drānas mēteļiem un kleitām. Pašu imports — tāpēc zemās vairumtirgus cenas. Lielā izvēlē vilnas vai akrila pulloveri un jakas, veļa, citas tekstilpreces, apavi, kažoki, mūzikas instrumenti . . .
Pieprasiet mūsu cenrādi vai rakstiet savas vēlēšanās. Dosim piedāvājumu.
Te trīs piemēri ilggadīgajā pieredzē sastādītiem iecienītiem standartsaiņiem:
1) 3,25 m uzvalkdrāna ar ieaudumu „Made in England", 2,5 m vilnas kleitu drāna, 3 p. nailona d. vai k. zeķes, 3 nailona lakatiņi, 200 cigaretes un grezna šokolādes kārba. $75.00
2) Elegants kungu „All weather coat" — vatēts nailona mētelis (dāmām pilnīgi izpārdots), moderns akrila sporta pullovers d. un k. dažādās krāsās, 6 p. d. vai k. nailona zeķes. $55,-
3) 1 kg. sviests, 1 kg rīsi, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēts filē, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti augļi, 454 g kakao, 454 g medus, 60 cigaretes vai 100 g šokolāde. $35.00
Minētājās cenās ieskaitītas visas nodevas, tā ka nekas nav jāpiemaksā.
Minētie standartsaiņi spēkā līdz nākošā kataloga iznākšanai — apm. 1. oktobrim.
PARCEL IMANTA SERVICE
Mosekaeret 6, 2880 Bagsvaerd
Danmark.

L. LUNSKY
OPTIKIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.

Kas? Kur? Ko? Toronto

Fotografiski darbi ar izcilu kvalitāti!
Pieprasiet informāciju
tel. 863-1166
par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājuma nodošanai.
Benjamiņa filmu laboratorija

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251
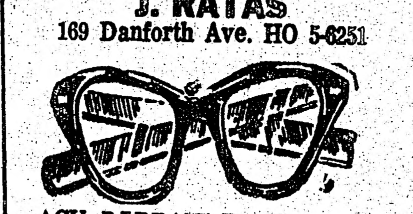
ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

STIKUTS
1851 Lawrence Ave. E., Scarboro
Alfreds Stikuts, FRI, tālr. 752-1770
1363 Wilson Ave., Downsview, Ontario
Vad. Lita Stikuts, tālr. 248-0101

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs
316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

DAŽĀDU ZIEDU dabīgs nepasterizēts **MEDUS**
Ziedputekšņi (Pollen). Perupieniņš (Royal Jelly) no ĒRGĻU LIGZDAS dravām, 30 Dewson Street, Toronto 173. Tālr. 534-0563

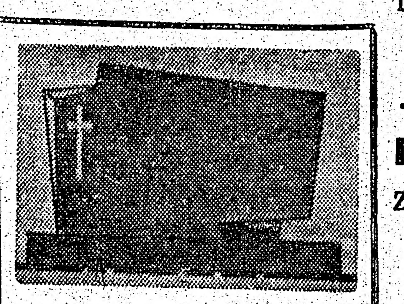
PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5162

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. **LE 7-1401**

R.G. Balodis D.C.
(c h i r o p r a k t o r s)
paziņo jaunas klinikas atvēršanu
187 Steeles Ave E., Toronto.
Blakus slimu locītavu un mugurkaula problēmām ārstēju arī nervozitāti.
Dabisko zāļu aptieka.
Pacienti, kuŗi pieteiksies vasaras mēnešos, tiks pieņemti ar oktobri. Tālr. 699-3112. Vakaros no 6—9, dienā no 10—12; sestdienās no 4—6 pēcp.

Estd. 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
York Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

VALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Z e l t k a l e s
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
VEIKALA UN DARBNĪCA 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837.
Zvanīt 382-4269, AREA CODE 613.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. ***Ausma Miķelsone***

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Pērciet savu nākošo automašīnu,
jaunu vai lietotu,
runājot latviski —

NORTHTOWN FORD SALES

5444 Yonge Str., Willowdale,
tel. 221-9381, ext. 27
Pārstāvis Jānis (John) Lāma

Vai gaidāma jauna saimnieciska depresija?

ASV prezidents Niksons, praktiski devalvējot amerikāņu dolaru, nenosauca to par devalvāciju. ASV dolars kādu laiku bijis vienkārši „pārcenots". Tagad devalvācija dod rūgtu sitienu ASV uzticībai, kas ir sekmīgs tirdzniecības pamats. Atteicoties mainīt dolaru pret zeltu, Savienotās valstis faktiski atcēlušas zelta standartu. Ar 10 procentu importa nodokļa paceļšanu Niksons ir pasacījis saviem tirdzniecības partneriem: „pārvērtējiet savu valūtu augšup attieksmē pret ASV dol. vai 10 proc. importa nodoklis paliks pastāvīgi. Niksona jaunā saimnieciskā kursa pazinojuma pamatā ir trīs problēmas: ASV maksājuma bilances deficīts, bezdarbs un inflacija. Dolara faktiskā devalvācija vismaz uz īsu laiku uzlabos ASV maksājumu bilances stāvokli. Bezdarbu apkaros, atvietojot importu ar iekšējo produkciju, atceļot 7 proc. virstaksi automobiļiem, kā arī paātrinot no ienākuma nodokļiem atbrīvoto summu pieņemšanu. Visi šie soļi, varbūt, apturēs inflāciju, bet nav vēl zināms, vai tie būs sevišķi iedarbīgi saimniecības uzplaukumam.

Ko tas viss nozīmē pārējai pasaulei un Kanadai? ASV tirdzniecības partneri var izšķirties atspēlēties ar savu pašu nodokļu barjēru, kas var novest pasauli pie sava veida tirdzniecības grūtībām, kas savukārt radītu trīsdesmito gadu depresiju. Bet daudzu valstu naudas kurss, līdzīgi ASV, atrodas jau ārpus kursa limitas, un neviens arī nevēlas piedzīvot otru lielo saimniecisko depresiju, tāpēc ir ticams, ka Internacionālā valūtas ūnija sāks sīkstas tirdzniecības sarunas. Kanadas un Rietumvācijas valūta jau atrodas „brīvā kursa" tirgū. Kanadas dolars tāpēc nevar pārmērīgi celties iepretim amerikāņu dolaram. Ja pārējās valstis būs spiestas pārvērtēt savu naudas kursu pret ASV dolaru, tad tas var ietekmēt arī Kanadas dolaru attieksmē pret pārējo valstu valūtu un padarīs Kanadas ražojumus vairāk konkurences spējīgus pasaules tirgū.

Faktiski jaunais ASV importa nodoklis neattiecas uz visām Kanadas importa precēm. Automobiļu tirgu tas neietekmēs, bet ar autorūpniecības veicināšanu ASV, tas vēl palielināsies. ASV automobiļu produkcija ir galvenais ieroču Niksona programmā. 7. proc. akcīzes nodoklis uz jaunajiem 1972. gada automobiļiem ir atcelts, lai vairotu amerikāņu ražoto automobiļu pārdošanu uz importēto automobiļu rēķina. 30 dienu cenu „iesaldēšana" ir spiedusi ASV automobiļu ražotājas firmas laist tirgū 1972. gada modeļus par 1971. gada cenām, kas drīz vien būs pērkami tirgū. Automobiļu cenu „iesaldēšana" praktiski attiecas arī uz Kanadu. No 10 proc. importa nodokļa ir atsvabināti nafta, celuloze un daudz izrakteņu. Ir iespējams, ka ne vairāk par 25 proc. Kanadas tirdzniecības ar ASV būs apgrūtināta ar 7 proc. importa nodokli. Visvairāk šis nodoklis skars manufaktūras preču tirdzniecību, kas visjūtamāk ietekmēs Kanadu.

Ir jautājums, kā uz prezidenta Niksona jauno saimniecisko politiku reaģēs Kanada un kad kabinets apspriedīs, vai varēs, līdzgi ASV „iesaldēt" cenas un algas un pārbaudīs Kanadas iespēju kļūt par ievērojamu savu preču izvietotāju pasaules tirgū, kāda, piemēram, bija Japāna, kurai tagad būs grūtības ASV tirgū. Ministru prezidents Trudo saīsināja savu Eiropas ceļojumu un atgriezās 14. augustā Otavā, sakarā ar ASV saimniecisko kontroli, kas skar arī Kanadu. Trudo ar dzīvesbiedri Margaretu atradās līdz 6. septembrim paredzētā atvaļinājumā, kurā bija ielēsta arī satikšanās ar Dienvidslavijas prezidentu Tito un vēlāk (Anglijā) ar ministru prezidentu Hitu.

Daugavas Vanagu dibinātājs

Jānis Rudzītis

Dzimis 1916. g. 6. martā, Rīgā
Miris 1971. g. 10. augustā Sanpaulo, Brazilijā.

Viņu neaizmirstamā piemiņā paturēs
Daugavas Vanagu saime Sanpaulo.

DV Kičeneras - Vaterlū vanadze

Matilda Tominš

mirusi 1971. gada 8. augustā

Daugavas Vanagu Kanadā
BĒRU FONDS

SPORTS

Vieglatlētikas meistarsacīkstes Sidrabenē

Šāgada Ziemeļamerikas latviešu vieglatlētiskas meistarsacīkstēs Sidrabenē bija daudz gados jaunu seju, bet 24 dalībnieku vidū tikai 2 ASV latviešu pārstāves. Iztrūka krietns pazīstamu vieglatlētu skaits. Termometrs, sakāpis līdz 90 F, atstāja nenovēršamu ietekmi rezultātu ailēs. Kaiva Ceļdoma, Juris Zivtiņa, Ivars Zvaigznīte guva vērtīgākās uzvaras Jāpriecājās par viena otra jaunieša talantu un vieglatlēta dzirksti, bet īpaši jāatzīmē Kārļa Virkava vieglatlētikas milestība, kas skrejceļā redzams jau vairāk nekā 20 gadu. Viņa solis vēl nekā nav zaudējis no agrākā slaiduma un spraiguma.

Meistarsacīkšu tehniskie rezultāti: Vīriešiem — 100 m: J. Zvtiņa 11,4, H. Preiss 11,4, V. Pālens 12,7 sek. 400 m: K. Virkovs 56,8, E. Kļaviņš 67,4 sek. 1500 m: A. Kārkliņš 5:51,3, P. Zvaigzne 5:51,6 min. Augstlēkšanā: I. Kopštāls 1,70, J. Zivtiņa 1,65, V. Pālens 1,60 m. Tāllēkšanā: J. Zivtiņa 5,94, I. Zvaigznīte 5,41, E. Kļaviņš 5,40 m. Trīssoļi: J. Zivtiņa 12,37, E. Kļaviņš 11,32, I. Kopštāls 11,30 m. Lodes grūšanā: I. Zvaigznīte 14,11 m, A. Bergvalds 11,01, J. Zivtiņa 10,777 m. Diska mešanā: I. Zvaigznīte 42,52, A. Bergvalds 31,92, J. Zivtiņa 29,52 m. Šķēpa mešanā: I. Zvaigznīte 59,16, J. Zivtiņa 37,84 m. Veseļa mešanā: A. Bergvalds 29,94, A. Kārkliņš 26,66, J. Zivtiņa 22,74 m.

Sievietēm — 100 m: K. Ceļdoma 13,9, M. Ceipa 14,2, S. Pīlaga 14,3 sek. 100 m barjēras: M. Pasteniece 19,9, K. Ceļdoma 20,8 sek. Augstlēkšanā: K. Ceļdoma 1,50, M. Ceipa 1,35, S. Pīlaga 1,25 m. Tāllēkšanā: K. Ceļdoma 4,57, S. Pilaga 4,18, M. Ceipa 4,06 m. Lodes grūšanā: A. Maksiņa 8,96, V. Maksiņa 8,86, M. Pasteniece 8,69 m. Diska mešanā: M. Pasteniece 26,20, A. Maksiņa 22,72, M. Ceipa 21,10 m. Šķēpa mešanā: K. Ceļdoma 30,42, M. Pasteniece 27,92 m.

Balvas uzvarētājiem visās disciplīnās dāvāja latviešu sporta apvienība Kanadā.

G. G.

Jauni meistari golfā

Senā skotu spēle — golfa sametā plašu popularitāti iekarojis arī Kanadas latviešu vidū. Šāgada latviešu meistarsacīstēs piedalījās 34 spēlētāji, tālāko ceļu mērojot Jānim Melbārdim no Vankuveras, Britu Kolumbijā.

Vispārējā klasē uzvarēja Vidustenesijas golfa vienības dalībnieks Harijs Mikazans (73), bet handikapa klasē labākais bija vindzorietis Ivars Melbārdis seniors (62), otrā vietā paliekot viņa brālim Dzintaram (65).

Jauniešu klasē ACS sabiedrības priekšsēža Harija Šēnbeka dāvāto P. Rasiņa ceļojošo piemiņas balvu izcīnīja torontietis Ivars Bārs (75). Trešo labāko rezultātu (76) sasniedza Kārlis Grundulis (Toronto), bet ceturto (77) bijušais Ziemeļamerikas latviešu golfa meistars, ASV gaisa spēku kapteinis Jānis Briška (Hamptona, N. H.). 78 rezultātu sasniedza vispusīgais Juris Bērziņš (Dundas) un teicamais peldētājs Ivars Grimba (Toronto).

Interesanti piezīmēt, ka visi astoņi labāko rezultātu sasniedzēji, izņemot kapt. J. Briški, ir jaunāki par 21 gadu.

Dāmu klasē atkal pārliecinoši uzvarēja Vija Grimba (Toronto), bet handikapu klasē labākā bija Maruta Dālberga (Sv. Katrīnas). Senioru sacensībās A. Miķelsones „Broadview Delicatessen" dāvāto balvu izcīnīja Arturs Antmanis (82), bet Valdis Galviņš bija labākais handikapa vērtējumā.

Meistarsacīkstes rīkoja Latviešu sporta apvienības Kanadā golfa nozare, kuras vadītājs ir Arnolds Dzilna. Nākamā gada meistarsacīkstes paredzētas augusta sākumā.

G. G.

KANADAS LATVIEŠU 1971. GADA TENISA MEISTARSACĪKSTES

Montrealas latviešu sporta klubs rīko 4. un 5. sept. Kanadas latviešu tenisa meistarsacīkstes Lanfontain parka tenisa laukumos (3500 EmileDuloye Ave.) Sacīkšu programmā dāmu un kungu vienspēles, arī jauktās un kungu dubultspēles. Sacīkstes vienspēlēs paredzētas arī jaunatnes (16 g. un jaunāki) un senioru klasē (45 g. un vecāki). Meistarsacīkšu dalībnieku reģistrācija un spēļu izloze sestdien, 4. sept. plkst. 9 rītā sacīkšu vietā, pēctam nekavējoties sāksies 1. kārtas spēles. Finālspēles visās klasēs svētdien 5. sept. plkst. 9 rītā. Piedalīšanās maksa vispārējā klasē $3, jaunatnes un senioru klasē $2. Par katru dubultspēli $1 no katra spēlētāja. Katram sacīkšu dalībniekam līdz jāņem 1 sets (3 jaunas Slazenger bumbas). Tuvāka informācija par vietu, laiku, sacīkšu programmu, norisi u. t. t. iegūstama zvanot Montrealas tenisa sekcijas vadītājam G. Klaišem, tālr. 739-6875.

DV Toronto nodaļas meistarsacīkstēs šaušanā jūlija beigās Bērzainē piedalījās 40 šāvēju. To vadīja J. Treijs ar palīgu O. Zvirgzdgraudu, punktus saskaitot 12 g. vecajam Pēterim Zvirgzdgraudam. Nodaļas sporta daļas vadītājs J. Treijs, sveicot viesus un šaušanas sporta dalībniekus, izsacīja pateicību Toronto latviešu mednieku un makšķernieku klubam par sadarbību ar gandarījumu piezīmēdams, ka šogad jo kuplā skaitā piedalās arī jaunieši, to vidū arī četras jaunietes. Vakara programmu pārzināja E. Jurševskis. Māla baložu šaušanā A klasē uzvarēja H. Leitis, iegūstot arī nodaļas meistara nosaukumu un meistara balvu. Turpmākie rezultāti ir šādi: 1. v. K. Šverns, 2. v. I Krieviņš un 3. v. E. Ģimis. Iesācēju klasē B grupā: 1. v. V. Veidemanis, 2. v. D. Marsons, 3 v. U. Veldemanis, bet 4. v. A. Ints. Šaušanā ar pistolēm: 1. v. K. Šverns, 2. v. G. Oškalns un 3. v. G. Vilmanis. Šaušanā ar 22. kalibra šautenēm nodaļas meistara nosaukumu izcīnīja O. Zvirgzdgrauds, iegūstot arī nodaļas ceļojošo balvu, bet iepriekšējā gada meistaram A. Birzniekam izstrūkstot, balva palika neizsniegta. Vietu sadalījums šāds: 1. v. O. Zvirgzgrauds, 2. v. E. Višķers, 3. v. A. Ints. Jaunatnes un iesācēju klases B grupā: 1. v. U. Veidemanis, 2. v. A. Rūdolfs, 3. v. G. Vilmanis. Senioru klasē: 1. v. V. Veidemanis 2. v. D. Lapkovskis un ar vienu punktu mazāk 3. v. J. Treijs. Jauniešu klasē līdz 12 gadiem: 1. v. R. Jēkabsons, 2. v. Kristīne Ivana, 3. v. K. Lapkovskis. Jauniešu — zēnu klasē līdz 15 gadiem: 1. v. Pēteris Zvirgzdgrauds. Jauniešu — meiteņu klasē no 15 — 19 gadiem: 1. v. Sandra Leimane. Dāmu klasē 1. vietu izcīnīja Olga Jēkabsone, Sekojošā volejbola spēlē, kuru vadīja un komandas sastādīja G. Oškalns, uzvarēja DV Toronto nodaļas sastādītā komanda, spēlējot pret TLMMK sastādīto. Uzvarētāja komanda iegūva uz vienu gadu DV kluba ceļojošo balvu, kuru G. Oškalns nodeva nodaļas sporta daļas vadītājam J. Treijam. Šāvējus pistoļu klasē vadīja G. Oškalns, bet māla baložu šāvējus G. Vilmanis. Balvas izdalīja DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis.

PĀRDODAMS
NĪCAS
TAUTISKAIS
sieviešu kostīms,
labā kārtībā.
Zvanīt vakaros
922-3387.

Toronto austrumos
klusā mājā
IZIRĒJAMAS
3 istabas, virtuve
un garāža.
Zvanīt 691-8329.

Dolara atskaņas Eiropā

Eiropa sagatavojusies sīkstai cīņai ar ASV par „pasaules „stiprākās valūtas" internacionālo kursu. Atceļot dolara pārvēršanu zeltā, amerikāņi spiež eiropiešus, lai tie paceltu savas valūtas kursu. Ar ASV dolara pazemināšanu gan uzlabojas amerikāņu ražotāju stāvoklis, bet cieš Eiropa. Francijas valdība pārmeta, ka prezidenta Niksona jaunā saimnieciskā programma ir „internacionālās vienošanās" pārkāpums" un ka ASV dolars nav vairs noderīga baze pasaules naudas tirgū. Franči ierosināja 6 valstu Eiropas koptirgum „divu šķiru dolara tirgu" — vienu likmi tirdzniecībā un atsevišķu likmi noguldījumu pārvešanā.

Franču valdības komunikē teikts, ka ASV „ārlietu afēra" nav saskaņā ar likumiem, kas fondu un Vispārējo tarifu un tirdzniecības vienošanos. Eiropas koppārvalda Internacionālo valūtas tirgus pārstāvis Briselē sacīja, ka ASV ar 10 proc. importa nodokli iznīcina visas 1932. g. pieņemtās tirdzniecības koncesijas. Anglija, lai gan stipri satricināta ar ASV prezidenta Niksona lēmumu par dolaru brīvo kursu naudas tirgū un 10 proc. virsnodokli visām importa precēm, tomēr ir paspaļāvīgāka jaunajai situācijai tirdzniecībā, jo Anglisaj 2 lielākās eksportpreces — viskijs un „Roll-Roice" automobiļi ir vienreizēji amerikāņu tirgū un tos mazāk skars nodokļa pacēlums. Ir cerības, ka „Roll Royce" amerikāņu „Star" lidmašīnu dzīšanai būs atbrīvoti no nodokļa. Laikraksts „London Times" savā ievadrakstā atzīst, ka pašreizējā situācija ir bīstama pasaulei. Biržas Anglijā bija slēgtas divas dienas un tūristiem bija grūtības samainīt naudu. Kanadieši un amerikāņi nevarēja nokārtot savu rēķinu samaksu viesnīcās. Angļu oficiālais tūrisma pārstāvis brīdināja dolara krizes laikā „nekrāpt amerikāņu tūristus", jo amerikāņi vairāk kā citas nācijas palīdzējušas veicināt angļu tūrisma uzplaukumu. Dažas Londonas viesnīcas aprēķināja 2,80 dolaru par vienu angļu mārciņu, salīdzinājumā ar agrāko kursu — 2,40 dol. par mārciņu.

Bonnā, Rietumvācijas oficiālā reakcija prez. Niksona programmai bija ievērojami vēsa, jo vācu markai ir brīvs kurss tirgū. Bet industrijas referents Volfs Amerongens nosauca ASV soli par katastrofālu un ka 10 proc. amerikāņu importa nodoklis gandrīz pilnīgi izposta Vācijas tirgu ASV. Eiropas koptirgus sesija nolēma, ka koptirgum ir vēsturiska izdevība pārņemt vadību jaunas valūtas sistēmas radīšanā pasaulē un tajā pat laikā spert soli iepretī saimnieciskās un valūtas vienības sasniegšanā. Eiropas koptirgus ministri vienojās atkal sanākt 13. septembrī, lai pieņemtu kopēju nostāju vēl pirms pasaules 10 bagātāko valstu grupas — ASV, Kanadas, Anglijas, Rietumvācijas, Francijas, Japānas, Beļģijas, Holandes, Itālijas un Šveices — sanāksmes 15. sept. un Internacionālā valūtas fonda sanāksmes septembra beigās. Desmit valstu grupa izstrādās jaunas valūtas likmes attieksmē pret ASV dolaru. Kanadas finanču ministrs Bensons ievēlēts par priekšsēdētāju „desmit bagātāko valstu grupā".

Tokio biržā valdīja chaoss un baņķieri un tirgotāji apsvēra Japānas izredzes pārvērtēt savas jēnas kursu. Japāņu baņķieri domā, ka valdība būs spiesta jēnai dot „brīvu kursu" valūtas tirgū un atrast pašai savu ilkmi iepretī ASV dolaram tuvākā nākotnē, sevišķi, ja Rietumeiropas valstis liks savai valūtai „brīvi apgrozities". Japānas banka iepirkusi 300 milj. ASV dol. jau papildām iepirktiem 1,3 bilj. dolariem pēdējās dienās, jo tirgotāji un biržas atbrīvojas no ASV dolariem, spiežot Japānas baņķu iejaukties, lai glābtu oficiālo jēnas kursu — 360 jēnas par vienu amerikāņu dolaru. Importa nodoklis ir ļoti smags trieciens Japānas eksporta tirgum ASV, kas 1969. g. sumējās 4,9 bilj. dol.

Andris Ciemgalis (Toronto) sniedz šķēpa mešanas un lodes grūšanas norādījumus Sandrai Ozolai (Oakville). Kad pēc sacensībām novērtēja rezultātus,14 g. vecā Sandra Ozola bija šāgada uzvarētāja Rob. Plūmes ceļojošās pie miņas balvas sacensībās. Zēnu grupā E. Plūmes piemiņas balvu izcīnīja G. Paukšēns.
Foto: J. Liģers

SIKĀS ZIŅAS

● Dienvidamerikas valstīs pēdējos gados sācies kas līdzīgs bruņošanās sacensībai, iepērkot vismodernākos ieročus, gaisa un jūras raķetes zemūdeņu apkarošanai u. t. t. Lēš, ka šo valstu apbruņojumam pagājušos 2 gados izdoti 750 milj dol. Līdz 1967. gadam ASV bija ieroču apgādātājas. Latīņamerikas „tirgū", bet tad kongress noliedza moderno ieroču pārdošanu Dienvidamerikai. Pirmā, kas iegādājās ieročus Latīņamerikā bija Peru, sekoja Argentīna un Brazilija. Tagad ASV valdība atzinusi, ka ar „atturību" ieroču apgādē nekas neesot iegūts, tādēļ labāk, ja Dienvidamerika iepērk ieročus ASV nekā citur...

● Vairāk nekā 30 gados liela pārvērtība notikusi ar austriešu mediķu ieskatiem par psichoanalizes nodibinātāju Dr. Zigmundu Freudu. 27. starptautiskajā psichoanalistu apvienības kongresā kādreiz nievāto, Londonā 1939. gadā mirušo „šarlatānu" piemiņas runās cildināja par „cilvēces labdari" un dēvēja par „Austrijas lepnumu". Kongresā piedalījās arī Freuda 75 gadu vecā meita Anna Freuda, kura Londonā darbojās par bērnu psīches analisti. Brazilijas tieslietu ministrs aizliedzis iespiest jaunā izdevumā Adolfa Hitlera grāmatu „Mein Kampf". Norādīts, ka grāmatā „kultivēts naids pret žīdu tautu, tā veicina rasu diskriminācijas propagandu un iepazīstina ar doktrīnu, kas palīdzēja sagatavot Otro pasaules karu".

KO SAKA MASKAVA

Pad. savienības oficiālā ziņu aģentūra Tass nosauca ASV dolara krizi par „amerikāņu kapitālisma nežēlīgu krizes atspulgu". Niksona paziņojums televizijas raidītājā saturot daudz dailrunības. Pad. savienībā dolara pirkstspējas neesot ietekmētas ar Niksona paziņojumu, un oficiālais valūtas kurss palickot 1,11 dol. par vienu padomju rubli. Tass ziņoja, ka pārējo kapitālistu valstu uzskats esot, ka „par spīti plašiem solījumiem ASV valdība nevarēs krizi atrisināt.

Izmantojiet atvaļinājumu
skaistajā Nipissing ezerā

Sanalulu salā

Ideāla makšķerēšana, sauļošanās, peldēšanās. Laivas. Motori. Vasarnīcās ūdens un elektrība. Vārīšanas iespējas.

Lūdzu zvaniet tieši: K. Suntažs (code 705) 724 5910